

Miroslav
PEČ

**ABYCH
NEZAPOMNĚL**

*Autor: Miroslav Peč
Fotografie: archiv Miroslav Peč, Afrika – Petr Hejtmánek
Vydává: SUNDISK s.r.o., v Jablonci nad Nisou 2021
Sazba: Aleš Majer*

Foto na titulní straně: Míra Peč – první den na skalách

Miroslav
PEČ

**ABYCH
NEZAPOMNĚL**

Úvod

Když jsem se v roce 2010 stěhoval s manželkou a malými dětmi do nového domku nad novoveským koupalištěm, věděl jsem kdo budou jedni z našich nejbližších sousedů. Příhody o Mírovi a Aleně Pečových jsem totiž slýchal už od svého dětství – ať už od lidí ze skal, od vody nebo paraglidu. Po deseti letech krásného přátelského soužití jsem těch příhod z jejich pestrého sportovního života vyslechl ještě mnohem víc. Víc než je možné si zapamatovat a někdy snad i uvěřit. Na jaře 2021 na jednom ze společných táboráků u „Pečáků“ na zahrádce na mě Míra bezelstně mrkl a zahlásil „...tak Bauer, já to teda to sepišuju!“ Hned jsem věděl o čem mluví a opáčil jsem: „Jestli to Míro dopíšeš, tak já ti to vydám.“ A na celou věc jsem na čas zapomněl.

Na podzim téhož roku se Míra objevil ve dveřích s fľaškou v ruce (už to mi bylo podezřelé, neboť většinou chodil na návštěvu spíše s flaškou) – věděl jsem že jde do tuhého.

A dnes, 20. prosince 2021, píšu tenhle úvodník a těším se, že se při čtení Mírových příhod pobavíte stejně jako já při úpravě stránkování či skenování starých fotografií.

Martin Bauer jr.

Sebrané příběhy a příhody

Každý z nás má určitý okruh známých a jen mizivě málo kamarádů. Ti by se dali opravdu spočítat na prstech jedné ruky. Ale známe každý skupinu lidí se kterými zažíváme spoustu zajímavých věcí.

Povídky, které psal sám život bych chtěl věnovat všem těm, se kterými vyrazíte na kolo, na hory, na lyže nebo také do divadla, či do hospody a je vám s nimi dobře.

Jsou to lidé, kteří vás znají a řadu vašich poklesků tolerují. A vy časem poznáte, s kým by jste se vydali na cestu okolo světa a na druhou stranu, rozeznáte s kým by jste neztratili ani minutu svého života. Některé mají více aktérů a v některých jsem byl i já.

Tak to jsou oni. Každý z nich je zcela určitě osobnost. Ale jak to už v životě chodí, svým způsobem kladná, ale někdy i záporná. Jedinné originály svého druhu.

Pro jejich neopakovatelnost a náhled na život je mám rád. Žít bez nich, bez jejich humoru a výstředností, to by pro mě osobně byla velká bída. Pokusím se vám v příbězích, které se opravdu staly, některé z nich představit.

Někteří nás buď vlivem nehody či stáří opustili. Zemřeli. Ale to nás čeká všechny.

Míra

Alena

Příběh první Tatry bez lana – rok 1974

Robert Prokop zvaný Fazoláč Bob /dle tvaru jeho hlavy/, lezec, hráč na kytaru a v té době můj spolulezec. O rok starší než já. S ním se pojí moje začátky lezení.

Psal se rok 1973. Ale už před tím jsme se 2 roky sáпали po Býčí skále v Moravském krasu. Karabiny jsme měli od hasičů, lano jsme si napůl koupili. Bylo červené a tuhé. Nicméně jsme se propracovali až k lezení obtížnosti VI. To bylo v těch létech maximum.

Jednou jsme přečetli na vývěsce, že Vysokohorské sporty Brno hledají nové horolezce. Tak jsme se podle uvedeného data a adresy dostavili do klubovny VHS.

Tam nás zaevidovali a zařadili do nováčkovského kurzu. Každou středu jsme docházeli do klubovny, kde nám naši instruktoři vysvětlovali vše o lezení, jištění, záchraně v horách, etice atd. Byla to spousta teorie, ale potřebné teorie.

O víkendech jsme uváděli teorii v praxi. Lezli, jistili a poznávali různé lezecké oblasti. Kras, Pálava, Vysočina, tam jsme lezli a cvičili.

Na konec kurzu přišlo vyvrcholení. Letní zájezd do Vysokých Tater. Naši instruktoři Míra Kelbl zvaný Otík a Slavík zvaný Džonek. Docela odvážní chlapíci, co měli ve vysokých horách zkrotit bandu puberťáků.

Byla vybrána Chata při Zelenom plese. Brnčálova chata. Brnčálka. V metodickém plánu bylo utvoření 2 až 3 členných družstev, které měla dle metodiky zvládat vý-

stupy na skalní štíty. Klasifikace I–II, maximálně III.

Takový byl plán instruktorů. Jenomže my šestkaři, Bob a já nepolezem nějaký podělaný trojky. Jasná ztráta času!!!

Zvolili jsme s Bobem trojku na Čiernú vežu. Tu nám povolili. Obešli jsme pleso a přes řetězy na pilíři se dostali do Malé zmrzlé doliny. Před námi Černý štít – náš hlavní cíl. Dostoupali jsme pod jeho stěnu a vybalili lezecký vercajk.

„Bobe, kde je lano?“ „Ty jsi ho nevzal?“ divil se Bob. Průser nemáme lano!!! Naši kolegové kurzisti mají lan přesně. Jsme v pr...li!!!

Načež jsme dali cigáro a probrali situaci. A Bob jako starší rozhodl. Říkal: „Ty šestky v Krasu jsou o moc těžší. Dáme to sólo a pak si to prohodíme.“ Levý směr Stanislavski za IV a vedle ní Puškášův pilíř za V+.

Bob rozjel levou a já pravou cestu. Trojkou jsme to slezli a výstupy si prohodili. No mohlo se stát cokoli. Vypadalo to, že skončíme na trojkách. Bez lana jsme vyřízení.

To jsme, ale nevěděli, že na pilíři s řetězy, na jeho konci seděl s dalekohledem údržbář z Brnčály, excelentní tatranský horolezec a člen horské služby.

Sešli jsme k plesu. V polovině plesa na nás čekal. Pomenší, ale atletická figura. Fakt ranař. Vypadalo to, že nás zbije. A měl by dobrý důvod. Vynadal nám tak sprostě, že to nelze popsat a řekl nám ať jdeme s ním. Říkali jsme si, že se to dovědí instruktoři a jedeme hned domů s ostudou.

Nebylo tomu tak. Vzal nás do své privátní cimry a sáhnul do skříně. Vytáhnul zánovní rakouské lano Edelrid a pravil: „Prenájem je liter borovičky na týžďěň.“ Tak jsme to vzali za liter. V té době jsme docela chlatali a tak jsme měli každý aspoň pět litrů v zásobě.

Zapsali jsme u Otíka trojku a žadonili o čtyřku na Černý štít. Dostali jsme povolení.

Šli jsme do sklepní vinárny /zvané Žumpa/ pod chatou tu událost mocně oslavit. Kytary a řev. To byla paráda!!

Druhý den jsme opět byli pod Černým štítem, Vybaveni super lanem, co hrálo barvami a bylo měkoučké jsme to rozjeli zleva doprava.

Černý štít jsme mohli obrazně vyškrtnout z průvodce. Bylo splněno.

Otíkovi pak bylo jasné, že nás na trojkové hřebeny nedostane. Sebral nám hasičské karabiny a půjčil nám rakouské lehké karabiny. Postupně jsme vylezli šestkový pilíř na Pyšný štít. Sakra dlouhá cesta. Korosadowicze za V na Kolový štít a Motykovu cestu V–VI na Malý Kolový.

Ještě zbývaly cca 2 dny. Zírali jsme s Bobem každý podvečer na stěnu Malého Kežmarského štítu. Stěna 900 m výšky.

Instruktoři byli v těžké situaci. My jsme chtěli na cestu Weberovka za VI. Slavný to výstup. Ale jak to udělat?

S námi byli na chatě lezci z krajského výběrového družstva. A tehdy instruktoři rozhodli, že před nás pustí lezecké družstvo z výběru a my polezem za nimi. Zdálo se nám to divný, ale to byla jediná šance jak na ten Kežmarák jít.

Tak jsme to ráno rozjeli. Hoši z kraje před náma. Doháněli jsme je. Místy po Německý žebřík /šikmá terasa v polovině stěny/ byly těžké pasáže. A dále k vrcholu nám to připomínalo kličkování po hřbitově, kde jistíš smyčkami o náhrobky. Za 7,5 hod vrchol.

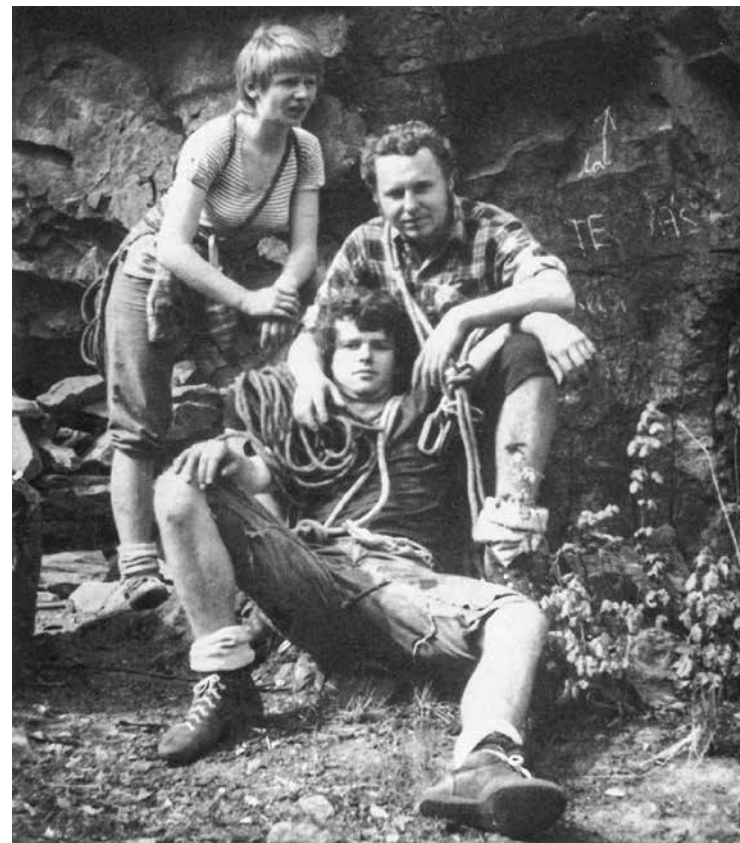
Sestup na Svišťovku a po chodníku na Brnčálu. Absolutní lezecká nádhera!!!!

Vraceli jsme lano. „Keď date tri litry borovičky je vaše“. Dali jsme. Pak bylo večer vyhodnocení kurzu. Otík se dr-

žel za hlavu. Jak má do těch papírů napsat ty naše šestky. Po zralé úvaze jsme papíry vyplnili dvojkami a trojkami, aby neměli instruktoři problémy. Ono se to stejně časem vykecalo, ale to už nemělo následky.

Závěrem nutno říci, že to byl fantastický týden. Měli jsme západní lano a trošku jsme s ním machrovali. Jo a to červené lano jsem našel doma pod gaučem.

Ještě jedna poznámka. Podstatné věci co nás tenkrát instruktoři naučili mi několikrát v horách zachránily život.

Fazoláč, Alice a já

Příběh druhý

Roman Brt – rok 1983

Roman Brt – extrémní lezec, divoch na skalách a taky občas zlobivý hoch.

Jsme v 80 letech minulého století. Jako předznamenání této povídky je potřeba říci, že tehdy byla klasifikace na pískovcích do VIIc. Kdo lezl sedmy byl opravdu dobrý lezec, VIIb to už nastávaly velké problémy a VIIc bylo pro mistry. Nicméně v Sasku otevřeli klasifikaci směrem nahoru. Tedy VIIa, b, c a IXa, b, c. V té době bylo jen mizivě málo lezců, kteří šli do těchto obtížností. Ale, do těch co předběhli dobu patřil Roman Brt.

Přijel vlakem na Malou skálu, v batohu kovárnu a pár kruhů. Odešel většinou na Pantheon nebo na Suché skály. Je pravda, že prvovýstupy tvořil sám, nebo s nahodilými spolulezci. Valná část lezecké komunity mu nevěřila. Taky vrcholová komise. I když ty cesty dělal podivným stylem, někdy na hranici regulérnosti, tak já jsem mu věřil. Viděl jsem ho jak lezl a byl to bezesporu lezecký talent.

V té době jsem vykonával funkci správce na Suchých skalách. A taky jsem montoval výtahy. Mezi jednotlivými akcemi jsem měl volno. A to jsem trávil ve skalách.

Roman v té době snad studoval, takže nebyl problém se zcela náhodně ve čtvrtek potkat pod 90m jižní stěnou Pantheonu.

Vlevo od Pantheonského kouta zrovna tvořil v relativně holé zdi nějakou devítku. Docela se lekl, když jsem na něj

zezdola zavolal. Lano uvázané za strom. Propnuté do dvou kruhů. A nad nimi tak pět metrů Brt. Zeptal jsem se jestli nechce odvázat lano. Že teda ne!!!! Neřešil jsem tuto situaci. Varoval jsem ho, že na Suchých skalách mu tyhle triky trpět nebudu a odešel jsem do údolí.

Byl to kluk šikovná. Vylezl na Suškách několik cest za IX. Nemohl jsem všechno uhlídat. Ale když jsem se s ním potkal, tak jsem mu vždy z pozice správce zabavil kruhy, které si přivezl. A tak se přesunul na Pantheon.

Vrcholová komise jejíž jsem byl členem chtěla zrušit jeho cesty a vytlouct kruhy. Jak by to vypadalo. Díry ve skále. A stejně by to někdo zkoušel a zničil by to ještě víc. A tak jsem prosadil názor na jeho cesty s tím, než ničit skálu, tak to nechat pro další generace, které budou lepší a tyto směry dost běžně polezou.

Časem došlo na má slova, ale vraťme se k Romanovi. Byl podzim a Brt dorazil na Sušky. Potkali jsme se. No radost neměl.

Navrhl jsem mu takový kšeft. Když mi vymění na třech cestách kruhy, tak mu vrátím všechny zabavené kruhy. Tři cesty, tři kruhy které dodám já.

Tak to vypadalo na férovou nabídku. Ujednáno!!!

Ukázal jsem mu cesty, dal tři kruhy a Roman to rozjel. Opravdu odborně a kvalitně to zvládl. No a teď to bylo na mě. Dodržel jsem domluvu. Zahrabal jsem pod jednou z menších věží a vylovil zabalených v celtě 26 kruhů. Donesl jsem je Romanovi. Nevěřil vlastním očím. Myslel si, že se s nimi už neshledá.

Navrhl jsem usmíření a odchod do hospody na pivo, které platím já. Tak Roman nacpal kruhy do batohu a kráčeli jsme do údolí, do hospody. Ještě, že měl výbornou kondici a hrdinně ten náklad unesl.

Dali jsme pár piv, vyjasnili si pár věcí a pak jsem Ro-

mana nasadil do rychlíku směr Hradec Králové a pohlídal jsem si, aby skutečně odjel.

Na závěr nutno říci, že patřil k těm, co rozjížděli extrémní lezení na písku. Nehoda na čtyřkolce ukončila jeho život. Škoda ho. Mohl tu s námi zestárnout a u piva vzpomínat na staré, zlaté časy.

Roman Brt

Příběh třetí Jizerských 24 hodin – rok 1984

To už je sakra dávno. Musím poznamenat jednu důležitou pravdu, že v těch časech jsem byl kluk z jižní Moravy, který viděl sníh akorát na rakouské televizi. Pak jsem se oženil do severních Čech a díky kamarádům a mé ženě se ze mne stal jakž, takž lyžař.

Za časů, když se běžkovalo na dřevěných lyžích a pomalu se do republiky většinou přes vrcholové sportovce dostávaly lyže s umělohmotnou skluznicí. Jirka Suchánek z Janova nad Nisou mi například na dřevěnky nalepil chlupatou skluznici používanou na lyže Kneissl Falun, Jak ucítily ve stopě trochu vody tak jely jako blesk. Tak se všichni divili jak mi ty dřevěnky jedou.

Pak jsme se různými kouzly dostali k závodním lyžím. A díky Jirkovi Tauchmanovi, který byl v té době nadšencem do běžkování jsme objížděli různé závody. Jizerská 50, Krkonošská 70 /ještě po hřebenech/ a další regionální a celostátní závody. Přišlo jaro a zase jsme viseli na skalách a jezdili do Tater /jinam se nesmělo/.

Každý čtvrtek se železnou pravidelností horolezci sešli v restauraci a plánovali kam pojedou. A vždycky v putyce nalitý jak psi jsme dostávali geniální nápady.

No a jednou v těžké pýše jsme se s Luďkem Teplým dohodli, že jsme extra lyžaři a tak se zkusíme přihlásit na vytrvalostní závod 24 Jizerských hodin. Závod na loukách okolo Královky /rozhledna a hospoda/ pořádá Lokomotiva Liberec.

Tak jsem Luďovi řekl, ať to přihlásí. Liberecký kraj byl plný výkonnostních lyžařů, tak nás zcela určitě nevyberou. A blaženě jsme na to zapomněli.

Přišel podzim. Zase čtvrtek. Zase lezecká schůze.

Sedím s Luďou v hospodě. Vypadá smutně. Tak jsem se ho ptal, jestli mu někdo neumřel. Prý je to horší. Lokomotiva naší přihlášku vzala a zapsala nás na Jizerských 24 hodin – 12 hodin lyžování pro Luďu a 12 hodin pro mne. No to bude maso!!!

Přes celou zimu jsme piloali styl a výdrž. Styl byl toliko klasický, tedy střídavý lyžařský pohyb ve stopě. Tenkrát se nebruslilo a už vůbec nebyl styl soupaž.

Blížil se březien čas závodu. Měli jsme každý jedny běžky a vůli 24 jizerských hodin odjet a dojet.

Měl jsem kliku, protože asi tak 50 m od našeho domu bydlel Jirka Bartoš, trenér lyžařského reprezentačního družstva žen. Když jsem mu řekl co chceme jet, tak se začal smát.

Pak už to bylo materiálně v jeho režii. Bylo třeba nás dovybavit. Každý z nás dostal k zapůjčení ještě dva páry lyží. Co se týče vosků, tak byl k dispozici velký kufr plný západních vosků. Takové jsme v životě neviděli.

A našim servismanem se stal Láďa /Magneťák/ Ledecký. Vše bylo zajištěno včetně dopravy, kterou zajišťoval Ilja Rieger se svým vozem Škoda 1203 /taková malá doávka/.

Párkrát jsme si v únoru projeli orientačně trať. Začínala u vodácké chaty Ahoj a stoupala pod rozhlednu Královka. Otáčela se na levou ruku a klesala okolo chaty Tesanka a velkým obloukem opět k chatě Ahoj. Pět kilometrů, aby

se to lépe počítalo. To všechno bylo jen rekreační poježděníčko. Nervozita stoupala. Otázka: „Přežijeme to?“

Bylo jasné, že už nesmíme couvnout. To by se nám všichni smáli ještě 20 let. Podle hesla: „závodníka v neúčasti omlouvá pouze smrt“ jsme necouvli. Když to tak po letech hodnotím zpátky, tak jsme byli mladí nerozumní frajeři, ale i bojovníci.

A přišel den závodu. Ráno jsme naložili do auta všechny věci včetně doplňků stravy a náhradního oblékání a vyjeli k chatě Ahoj.

Na místě panoval čilý ruch. Stála budka časomíry, stan pro servisáky a tři velká světla umístěná na trati.

Taky chata byla připravena. Kuchyň s gulášem a stále doplňovaným čajem. V chatě teplo a připravené postele v 1. patře pro závodníky na oddech. Jak pro jednotlivce, tak pro dvojice.

Dvanáct hodin. Zazněl výstřel a všichni závodníci včetně Luďka vyrazili na trať.

Zpočátku to vypadalo na sprint na 5 km. Pak se to ustálilo a utvořily se rozestupy. Měli jsme domluvu, že dáme pět kol a pak vystřídáme. Když byl den, tak to docela fungovalo. Na noc jsme domluvili kola tři.

Padla tma a už to bylo nezajímavý. Vlekl jsem se na Královku, když mě dorazil Pavel Soukup. Byl na závodech Horské služby v Krkonoších, kde jel 50 km a říkal, že se mnou tu stovku dorazí.

Hned se jelo lépe. Kecali jsme a cesta příjemně ubíhala. V průběhu noci Pavel skutečně dotočil tu stovku. Na střídačku jsme leželi, místy i spali. Na jedné posteli jsme oddechovali a nabírali sílu. Pak přišel servisák, vzbudil tě a vyhnal na střídání.

To jsem já...

Půlnoc. Když se kamarádi a známí doslechli, že jedu, tak sebrali běžky a v noci vyjeli na start. Jedni tvrdili, že dojedu. Ti druzí, že nedojedu.

A tak Ilja šikovný kluk založil sázkovou kancelář. Po ukončení závodu se bude vyplácet, nebo taky ne.

Nad ránem jsme šli na dvě kola. I těch 10 km bylo velké trápení. Vláli jsme, ale nevzdávali!!!

Vlčáci jako Jelínek a Buchar spěli k vítězství. Jen se jednalo, kolik kilometrů ještě natočí.

Pak se rozednilo. Těžká psychická úleva, ale tělo bolelo víc a víc. Nějak nám to nestoupalo do kopce a z kopce se zdálo, že to nejede.

Několik jednotlivců a dvojic závod vzdalo. To jsme si zakázali a sunuli se po trati dál.

Jedenáct hodin. Čekalo na mě poslední kolo. Podařilo se mi ho obejít za 50 minut. V poledne výstřel ukončil závod.

Jelínek a Buchar slavně vyhráli. Natočili nejvíc kilometrů. A hlavně my jsme závod dokončili. Výsledek 255 km. Jako vzdálenost z Jablonce do Brna.

Nedlouho po ukončení závodu bylo vyhlášení pořadí. Jednotlivce si opravdu nepamatuju. My jsme skončili z těch dvojek co dojely 15 z 18. Jelínek a Buchar dostali hodiny kukačky s logem 24 hodin.

My všichni potom jako upomínku polovinu asi 15 cm velké sněžné vločky odlité z litiny s nápisem „24 jizerských hodin.“

Sbalili jsme všechny věci a Ilja nás odvezl do Jablonce. Když jsme všechno vyložili před našim domem tak mi Ilja dal 800 Kčs s tím, že si jako makléř vzal 5 % a zbytek je můj. To byly asi propadlé peníze těch, co mi nevěřili.

Za dva dny teprve přišly bolesti po celém těle. Trvalo

týden než jsem se dal dohromady. Mimochodem ta vložka mi na polici kredence připomíná co se stane, když se člověk ukecne v hospodě.

Luděk Teplý na lyžích, Míra Peč stojící

Příběh čtvrtý

Severní stěna Triglavu – rok 1984

Radek Horák, nejštitnější jeskyňář z ještědského hřebene, spolulezec můj a mé Aleny a další kluci, lezci z Jablonce.

Psal se rok 1984. Komunisti stále vládli republice a cestování mimo „socdem“ státy bylo vyloučeno. Musel jsem mít devizový příslib a potom, když se dařilo, dali výjezdní doložku. A mohl jsem vycestovat.

V té době si horolezci přivydělávali výškovými pracemi. Po svém zaměstnání jsme natírali střechy, přestavovali komíny a čistili zasklené plochy na výškových budovách.

V Jablonci byla potřeba natřít střechu banky. Zdařilo se a tehdejší ředitel nám ty devizáky zařídil. A s výjezdní doložkou jsme mohli vyrazit do Julských Alp.

Naším cílem byla severní stěna nejvyšší slovinské hory Triglav. Nápad se zrodil v mé hlavě po přečtení knihy slovinského botanika a horolezce Julia Kugyho z Terstu.

Sehnal jsem grafický a slovní popis stěny. Taky mi pomohli kluci z národního lezeckého výběru, kteří tam lezli v zimě.

Vše bylo zabaleno a tak jsme mohli odjet do Alp. Sestava vozů čekala na start: 1× Škoda 100, 1× Škoda 105, 1× Škoda 120 a perla na konec – Škoda Octavia z roku 1955, tedy z roku kdy jsem se narodil. Byly obavy, zda ty staré pekáče takovou cestu vydrží.

Byly tam sice malé opravy, ale vydržely tam i zpět. Projeli jsme z Rakouska do Slovinska a dostali se krutým stoupáním na parking u Aljažev domu v dolině Vrata.

Vykonali jsme malou procházku směrem pod stěnu Triglavu. Asi v polovině stojí památník partyzánů. Obrovská, kolmo stojící skoba s karabinou a pamětní deskou.

Poprvé jsem celou stěnu uviděl v reálu. Podle obrázků a rad jsem očima běžel po trase našeho výstupu. Bylo mi to jasné. Jako na všech fotkách co jsem viděl.

Skalaško-goreňská cesta V+, 1 100 m ve vápně. Počítali jsme na to dva dny.

No a druhý den jsme se do ní vydali.

Kráčeli jsme pod stěnu cestičkou po pravé straně lemovanou pomníčky těch, co se na ní zabili. Nic moc pohoda. Není se čemu divit. V létě přes den +30 °C a v noci -10 °C. Tak jak ten vápenec zakouší tyhle šoky, tak se láme a drtí. Takže opatrně !!!!

Na začátku zdi je velká věž. Oblézá se zprava. No a já jsem bohužel začal vlevo. Asi tak čtyři délky to šlo. Lezení IV-V. No a pak začaly převislé spáry a komíny.

Byli jsme poprvé v Alpách a tak jsme se strachovali jak vypadá to V+ v horní části.

Střídal jsem se s Radkem ve vedení. Batohy jsme tahali na laně. Alena lezla jako třetí.

Dolezli jsme do malého ohlazeného kotle. Jen v jednom místě to vypadalo, že to půjde. Kolmý žlab o šíři cca 1,6 m a hluboký cca 75 cm. Semo tamo odšlap, ale pevný materiál.

Odlezl jsem 10 m a žádné jištění. Ani tam nešla natlouct skoba. Žlab jakoby odlitý z jednoho kusu vápence. Dále 20 m a zase nic. Nezbyvalo, než pokračovat a doufat. Na 30 m žlab končil. Podíval jsem se dolů, 30 m lana pode mnou bez jediného jištění.

V zoufalství jsem se natáhnul za roh doprava. A tam byla moje záchrana!!!!!!!!!! Velká skoba značky Simond.

Tak jsem se do ní po 30 m zajistil. Ještě ji tam bylo asi pět kousků, všechny zatlučené v kompaktní plotně. A dolezl jsem do jeskyňky s hodinami o průměru asi 20 cm. Vynikající štand!!

Dobral jsem Radka a Alenu a pokračoval dál. Vylezl jsem na asi 10 m vysoký přílepek a dal jištění. Předě mnou byl svah tvořený volným kamením asi tak podobný jako když je před tebou kupa řepy v cukrovaru. Tak jsem dlouhými a rychlými kroky vyhrabal tento opravdu nepevný svah. Spolulezce jsem neohrozil. Kamení padalo mimo ně.

Pak jsem je postupně dobral a stanuli jsme na Zlatorogových policích. Tyto police se táhnou v pásech, v různých výškách přes celou stěnu. Šířka od jednoho do dvou metrů.

Natáhl jsem délku v polici a zajistil se. Pojednou nastal rachot a tam kde stál Radek a Alena spadly ohromné bloky skal. Dlouho bylo ticho. Volal jsem je. Po dlouhé chvíli se mi ozvali. Když pak dolezli celí ke mně tak mi řekli jak to probíhalo. Jak začal rachot tak se zamáčkli do kouta. Bloky je přeletěly, ale ten poslední lízнул Alenu přes stehno. Obražená noha. Jinak i v tom dramatu nic. Zaplať Pánbůh. Z Triglavu se v létě nedá slanit. Zabilo by tě kamení, které bys shodil svým lanem. Alena trochu kulhala, ale museli jsme dál. Přišly kouty a byli jsme na vrcholu Skalašské věže. Místo prvního bivaku. Plac 10×10 m, kde jsme nochovali.

Další den jsme pokračovali přes žebírka k výraznému druhému komínu vpravo od Hrany. Pak 400 m po oblých skalách. Bylo nám jasné, že při Alenině obraženině, která zpomalila postup nemůžeme cestu dolézt druhý den. Před Ladjou V+ jsme na polici zabivakovali.

V noci zima jak prase. Péřovky v akci. Mínius 10 °C. Moc jsme s Radkem nenaspali. Ale Alena usnula jak andě-

líček. Ráno došla voda a začalo pražit slunce. Velmi rychle se oteplilo. Mohli jsme výstup dokončit. Radek a Alena vylezli Ladju, která dle jejich komentářů nebyla tak těžká. A já jsem vyjumaroval s celou bagáží nad Ladju.

Pak jsme se motali mezi věžičkami na hřebenu až jsme došli na Kugyho lávku vodorovně protínající vrcholový trojúhelník Triglavu. Tak to se zatím podařilo.

Voda došla totálně. Ale na široké lávce a za ní byly 1,5–2 m hluboké závrtky do kterých stékala voda z vrcholového sněhového pole. Vlezli jsme do nich, stočili do pramene kořinky rostlin a chytali vodu do flašek. Šlo to rychle.

Nepili jsme tam sami. Přišli velcí kamzíci /Zlatorogové/ a pili ze škrápů taky. Alena musela jednoho z nich odhánět, aby se napila.

Pak Radek vytáhnul konzervičku malých rybiček a to byl konec proviantu.

Zbýval sestup do sedla Lukňa. Nejprve klesajícím hřebínkem a pak za lanko ukotvené po 3–5 m dolů. Místa nebyly stupy na nohy. Docela masakr!!!

V sedle jsme chtěli chvíli oddechnout, ale když jsem se podíval nahoru, tak tam byla pamětní deska pro Janicu, kterou tam zabilo kamení. A už jsme mazali do doliny.

U památníku partyzánů nám bylo hej. Tady na nás už kamení nemůže. Alena statečně dokulhala na tábořiště a my za ní. Kamarádi o nás měli strach, když jsme to natáhli o další den. Ale dobře to dopadlo

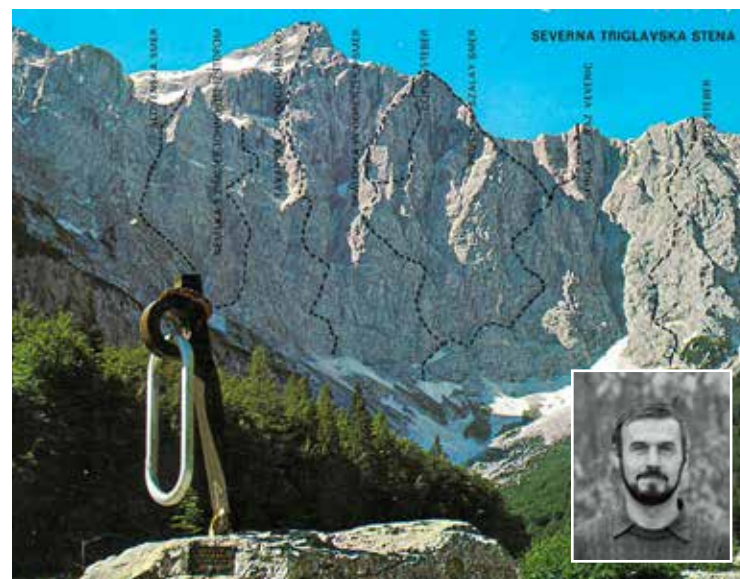
A byli jsme srdečně uvítáni. Nikdo z nich nemohl vědět, kdy se vrátíme. Nebyly mobily a vysílačky měla jen policie a armáda. Ale čekali nás a věřili, že přijdeme a tak uvařili i pro nás. Velký hrnec s masem, těstovinami a omáčkou nám po hladovění udělal dobře. Taky červené

víno co kamarádi koupili v údolí nám neobyčejně chutnalo. Jak jsme se cpali a pili, tak se nad Kugyho lávkou nakupily mraky a do Triglavu začaly mlátit blesky. Tak to se povedlo.

Druhý den jsem šel na Aljažev dom, že prý tam mají kroniku, kde jsou popsány všechny výstupy na severní stěnu. Chatař a záchranář si nechal vyličit náš výstup. Pak otevřel velkou kroniku a ukázal mi kudy jsme lezli. Byl to Východní variant VI-. A proto to bylo tak těžké.

Naši hoši ještě vyrazili na Jalovec na Comiciho hranu za VI. Druhý den se vrátili neúspěšně. Byli tři a každý měl v helmě tři díry.

Opustili jsme Slovinsko a vydali se do Chorvatské soutěsky Paklenice.

Severní stěna Triglavu a Radek Horák

Příběh pátý

Padák a termika – rok 1985

Hledání startovacích ploch všeho druhu se rozvíjelo v osmdesátých letech. Nebyly mobily, počasí hlásilo rádio 2× denně, neměl jsem řidičák a auto, startovací místa a přistávací plochy se tehdy teprve hledaly.

Nebyli instruktoři, kurzy a tím pádem ani letecké průkazy. Trénovali jsme s Bigy X /horskými padáky/ na kdejaké mezi okolo Liberce. Moc to nelítalo, ale naše kondice při neustálém stoupaní do kopce byla vysoká.

Pomohl mi soused Jarda Zajíc, bývalý horolezec a v té době rogalista. Na mapě ještědského hřebene mi ukázal místo odkud startují rogalisti. Rašovka.

Ale jak se tam dostat ?

Byla neděle, léto. Tak jsem si řekl, že najdu Rašovku a že z ní odletím. Takže jsem s batohem ve kterém byla sedačka /samo-domo výroba/ a padákem zhotoveným tamtéž vyšel z domu, prošel Jabloncem a sedl na tramvaj směr Liberec.

V Liberci jsem přeseďl na tramvaj, která končila v Horním Hanychově. Odtud 1 km pěšky na lanovku jedoucí na vrchol Ještědu. Dál po hřebenu přes Skalku, Pláně a dál a dál. Pár kilometrů to bylo určitě.

Na cestě jsem uviděl rogalisty. „Když nám pomůžeš s odnesením rogal, tak ti ukážeme start“ řekl dvoumetrový chlap s holou hlavou. Tak jsem pomohl. Cestička vedla lesem nejprve kolmo dolů a pak dlouhým traverzem na start.

Pánové si odložili rogal, vybalili je a začali je sestavovat. Desítkový klíček vytáhli všichni a už se makalo na

rogalech. Chlapi montovali a já očumoval.

Stále se hovořilo k jednomu tématu a to k termice. Nic mi to tehdy neříkalo. Ale když jsem vznesl dotaz, co to ta termika je, tak na mě zírali jak na vola. A vůbec proč jsem chtěl na Rašovku a co mám v tom obřím pytlí ?

Pánové to je novinka ze západu – horský padák. No tak to vybal. Vybalit, srovnat, připnout sedačku, upnout se do ní a čekat až foukne vítr proti.

Rogalisti schovali desítkové klíče a sesedli se okolo mne a chtěli mi v krátkém příkladu ukázat jak funguje termika. Vlevo ode mne byl zapíchnutý klacík a na něm uvázan tenký proužek látky.

Rogalisti: „A teď ti to ukážeme.“ Látka na klacíku zprvu visela, pak začala vodorovně vlát, pak se zvedla nad klacík. Chvíli se vlnila a pak poklesla podél klacíku.

V ten moment až bude látka stoupat k obloze jsem měl odstartovat. To se trhaly neviditelné bubliny vzduchu a ty nosily.

Připravil jsem se ke startu a 2× cvičně nahlásil start podporovaný termikou. Rogalisti usoudili, že bych to mohl zkusit na ostro. Látka povlávala a já jsem hrdinně nahodil plachtu padáku nad sebe. A pak se děly věci!!!!

Termika byla silná a tak mě to skoro kolmo vykoplo do 600 m nad start.

No to je výška!! Jen jsem valil oči. Svahoval jsem cca 500 m doprava a doleva. Bobky mě opustily a byl jsem naprosto okouzlen, co ten hadr umí.

Rogalisti domontovali a za chvíli mě obletovali. Trvalo to docela dlouho, ale pak přišel neočekávaný zvrát.

Prolétlo okolo mě rogalo a chlap volal: „Dolů, jde fronta.“ Jaká pak fronta?

A pak jsem to uviděl. Směrem od České Lípy putoval černý mrak a pod ním šikmé pruhy. Tak to je ta fronta!!

Rychle dolů. Zatáhl jsem levou řídicí šňůru co to dalo. Padák se otočil na ucho a ve spirále se rychle stáčel k zemi. Těsně nad zemí jsem ho srovnal a přistál.

Vítr sílil. Zabalil jsem padák. Kousek ode mne balil holohlavý letec rogalo. Pomohl jsem mu. Rogalo jsme uvázali na zahrádku jeho Škody 100. A my dva jsme do škodovky urychleně vlezli. Pak začal déšť s kroupami.

Být ve vzduchu, tak tě to semele.

Když kroupy bušily do staré škodovky, tak jsme se představili. Ing. Kotík, stavitel z Liberce a já Míra z Jablonce. Natočil motor a jeli jsme do Liberce. A proč do Liberce? Dostal jsem dárek. Asi osm knih pojednávacích o létání, meteorologii, aerodynamice a tak podobně.

Když v době, kdy nebyly příručky chtěl někdo létat, tak jsem mu je půjčil.

To aby to přežil. Byla to hrdinská doba...

Příběh šestý

Intermezzo s doktorem aneb 1:1 rok 1985

Poslední z carských důstojníků, předposlední z kavalírů, lyžař, horolezec, letec na svahovém padáku, cestovatel, pěvec, humorista příznivec dobrého pití, jídla, žen a v neposlední řadě též velmi šikovný zubní lékař MUDr. Lubomír Ujezdský.

Jakpak nám to tehdy začalo? Už vím. Byl prosinec a Jizerské hory byly plné sněhu. Tak jako mají myslivci Poslední leč, tenisté Poslední smeč, tak mají horolezci Poslední slanění. Veselé akce s hudbou a tancem začínají na začátku listopadu a končí okolo dvacátého prosince. Bylo to asi před pěti léty, někdy v druhé polovině prosince.

Slanění horolezeckého klubu Jiskra Jablonec. Místo konání Prezidentská chata u Hrabětické louky. Živý dixi-land, spousta jídla, spousta pití.

Dlužno říci, že po několik let jedna z nejhodnotnějších akcí společenské horolezecké sezóny.

Tak tedy. Hudba vyhrávala, pilo se zvesela a pánové roztáčeli dámy v kole. Rudé tváře, výskající děvčata a těžce husto na parketu. Samozřejmě se občas někdo s někým srazil, ale to vůbec přece nevadí. Jede se prostě dál.

Taky jsem se v tu chvíli vyskytoval s tanečnicí v kole. Divoký mumraj chvílemi připomínal závod světového poháru ve slalomu. Jak říkám, bylo tam prostě přeplněno a každý vytáčel jak uměl. Během malé chvíle jsem dostal docela pravidelně pár ran z pravé strany. Tak se dívám,

kdože se to o mě otírá. A on Luboš. Drsnák nad drsňáky, leč asi o 50 kg lehčí než já. Docela plánovitě do mě vrážel a smál se. Zariskoval chlapec a to tak, že velmi. Tak jsem to taky roztočil a bylo to jak na hokeji, samý bodyček.

Váha rozhodla a po pár otáčkách jsem se do Luboše trefil, až zajel se slečnou pod stůl. A když se z pod něj vyhrabal tak mu říkám: „Luboši, jedna nula!“

Nevypadali oba moc pěkně, protože úklid pod stoly se obvykle odflákne. A tak to začalo. Veselice skončila bez dalších následků a všichni se až na pár výjimek dostali do neděle domů. Na ránu při tanci jsem samozřejmě zapomněl.

Přišlo jaro, přišlo léto. A jednou večer přišly také bolesti zubů. Je zajímavé jak si najednou člověk rychle vzpomene na své činy. Říkám ženě, aby zavolala na pohotovost, kdo tam dneska slouží.

Odpověděla mi, že se jí v telefonu ozval hlas jako vystřižený z antické tragédie. A má takový neblahý dojem, že patří doktoru Oujezdskému.

Jako bych to tušil!

Zuby bolely téměř nesnesitelně a tak nezbývalo nic jiného, než vyrazit ku pomoci.

Nic moc pohoda. Mé černé představy začínaly mít zcela jasné obrysy a bylo jasné, že mě tento večer čeká velmi „silný“ zážitek.

Připlížil jsem se na zubní pohotovost a doplnil hlouček zoufalců čekající na záchranu z rukou odborníka.

Otevřely se dveře a z nich vyšel starší pán, kterému se viditelně ulevilo. Ať je to, jak je to, Luboš je zručný řemeslník a odborník. Říkáme mu „zubolékař“ a to mu zrovna nesedí pod jeho pěstěný knír.

Dveře zůstávaly ještě stále otevřeny. Sestřička chtěla

MUDr. Lubomír Oujezdský

vzít dalšího v řadě. Vtom mě spatřil a vzkřikl dramatickým hlasem: „Sestro, zadržte. Chci támhle toho. Ten trpí!“ a pro sebe dodal: „A bude trpět!“

Nebylo vyhnutí. Zuby bolely stále více a jedině Luboš mi mohl z tohoto stavu pomoci. Nezbyvalo než hru dohrát do tragického konce.

„Pán se posadí a sdělí nám, který zoubek ho bolí, procedil Lubomír.

Schylovalo se k masakru. Sestra navrhla injekci na umrtvení, což doktor odmítl se slovy: „Pán je hrdina, pán to vydrží!“ No to je zvíře, ten mě snad vykostí! A show začalo!

Několikrát jsem byl na omdlení, ale pak se Lubošovi zadařilo a odpáčený zub, který podezřele dlouho držel, bohatýrským škubem vytrhnul.

Je po mě. Jsem úplně zabitý!

A potom když si sestra vyplňovala údaje z pojišťovací kartičky a občanského průkazu dál naplno průchod svým vášním. Tiše mi pošeptal do ucha. „Pořád jsem přemýšlel ty mizero jak se ti pomstím a prozřetelnost mi tě přivedla na zubařské křeslo. Jak se cítíš holomku?“

V jeho obličejí se zračilo uspokojení, jak se mu podařilo smýt pohanu pádu s docela pěknou kočičkou. „Tak to máme přáteli, jedna-jedna“ dodal mezi dveřmi.

Ač jsem měl rozdrásanou čelist od jeho brutálního zá-sahu, tak jsem si neodpustil poznámku: „Tak a teď jsem na řadě já.“ Viditelně znejistěl!

Od té doby už uběhlo pár let a nikdo z nás neví, jestli ta hra skončila nebo bude pokračovat. Kdopak je asi na tahu?

Že by já? Nebo snad on?

Příběh sedmý

S padákem v Tatrách – rok 1985

Pavel Musil stavitel, lezec, lyžař, cyklista a vůbec všestran-ný sportovec.

V době kdy existovaly v Čechách pouze horské padáky a my jsme hledali vhodná místa k létání, byla šance odjet s naším horoklubem do Vysokých Tater na jarní zájezd.

Cílem našich kamarádů byly výstupy okolo Téryho chaty. Naším cílem, Pavla a mne bylo odletět ze Slavkovského štítu směrem od Tater. Ano od Tater, protože pří-hoda s Vencou Šatavou nám zcela jasně řekla kudy cesta nevede. Vyrazili jsme s nabalenými padáky směr Slavkovský štít.

Den předtím jsme se zastavili na HS Smokovec, abychom zjistili vývoj počasí na další dny. Za okénkem seděla zná-má tvář. Palo Rajtar, legenda mezi záchranáři. A tak říkám: „Dobrý den pane Rajtar.“ A on odvětil: „Vy ma poznate? No a já jsem mu pochlebil. „Kdo by neznal jednoho z nej-lepších skialpinistů, horolezce a paraglidistu Evropy.“

Roztál a povídá: „Čo je vám treba chalani.“

„Počasie pán Rajtar.“ Když jsme mu řekli odkud chce-me letět, tak neprodleně volal na Lomničák. Má být hezky, modro, jarní počasí.

Šli jsme se přihlásit na Téryho chatu. Vyspat se a ráno dát pokus.

Tak ráno po úzkém chodníku stoupám za Pavlem po pravé straně Slavkovského štítu. Po pár hodinách výstupu jsme

usoudili, že nepůjdeme až na vrchol. Čas ubíhal a nahoru to bylo ještě opravdu daleko. Zastavili jsme na místě zvaném Slavkovský hrb, asi tak v polovině cesty vzhůru.

Tak jsme si řekli, že přistaneme dole na Jakubkovej luke a po přistání bude místo srazu restaurant Kúria.

Tak jsem toho Biga vybalil, připojil na sedačku a na krk pověsil Prakticu /foťák/. Byl jsem připraven ke startu. Povíval větrík proti mně a tak jsem s tou plachtou máchnul a po dvou krocích jsem byl ve vzduchu. Odlétal jsem od Tater.

Pořád jsem byl krytý reliefem Tater a klouzal podél nich. Vyletěl jsem nad rovnou krajinu a zůstal stát. Stál jsem, protože klouzák padáku byl totožný s rychlostí větru. Tedy 10 m/s a klouzák 3,6.

Stál jsem v kilometru a přišel čas na vyzkoušení 2×360° zatačky. Musím napsat proč zrovna této zatačky. Protože jsem patřil mezi těžší letce, tak se mi na svazích okolo Liberce nikdy ani jednou nepodařilo ji dotočit.

Ale tady jsem měl výškovou rezervu a tak jsem to roztočil. Kdyby nefoukal tak silný vítr, tak bych vytočil 2× kolo, ztratil nějakou výšku a mohl se pokusit doletět na Jakubkovu louku. Jenže to byly dvě elipsy a v momentě jsem byl nad Starým Smokovcem. Tak jsem si ho drze vyfotil. Pak několik spirálových zataček a rychle najít místo na přistání. Najednou jsem byl na úrovni lesa v rotorovém proudění. Za lesem vývraty, pařezy po těžbě a zbytky klád.

No tak jsem si vybral asi tak 6 m vysokou limbu a omotal se křídlem o ni. Byl jsem na zemi a nic se mi nestalo. Kašlal jsem na padák a díval jsem se k Tatrám jak si s tím poradí Pavel.

A Pavel to vyhodnotil znalecky. Když uviděl co to se mnou dělalo za kusy, tak se plížil okolo reliéfu Tater. Pokračovat jsem ho dál neviděl, protože jsem, tak napůl visel

na limbě. Padák jsem rozmotával asi hodinu. Měl natržené ucho jak jsem ho nasměroval na borovici.

Nacpal jsem ho do batohu a přes vývraty vyrazil do Kúrie /ristoranto/. Zasednul jsem ke stolu a dal si borovičku a pivo. Pak sem tedy čekal na Pavla. Asi tak za dvě hodiny dorazil. Dal si pivo a ptal se mě jak jsem dopadl. No já se ho optal na jeho část dobrodružství.

Sledoval mě jak s tím bojuji a zvolil úspornou taktiku okolo masivu a pak správně chytil široký vykácený koridor k Jakubkově louce. Nořil se do průseku a vše vycházelo. Na kládách seděly a svačily turistky. Když se okolo nich prohnal Pavel, tak jim ta svačinka vypadla z rukou.

Pavel dosedl v klidu na louku, vše sbalil a kráčel na místo srazu.

Setmělo se a my jsme stoupali na Téryho chatu.

Vzpomínka na silný zážitek zůstala i po letech.

Pavel Musil

Příběh osmý

Mieusy – Mekka paraglidingu rok 1985

Osmdesátá až devadesátá léta nám umožnila výjezd do Evropy. V těch časech jsme toužili létat z vysokých kopců. Tak Venca Šatava uspořádal autobusový zájezd do Mieusy. Skoky s padákem z letadla jsou všude drahé a tak místní parašutisti přišli na to jak zatrénovat na přesnost přistání. Vzali seskokové padáky a vyjeli na kopec nad Mieusy. Tam pak padáky rozbíhali a při převýšení 1 100 m měli dost času doletět na cílovou plochu na kříž.

Venca s námi nejel. Vytipoval camp, kde jsme měli týden bydlet a jezdit na kopec létat.

Tak to vyšlo a autobus vyrazil z Jablonce směr Francie. První problém nastal v Hodkovicích asi po tak 6 km jízdy. Vpravo vzadu začal autobus hořet.

Najeli jsme k potoku a požár uhasili.

Nafta z vadné hadičky stříkala na horký blok a tak to vzniklo. Proběhla oprava a jelo se dál.

Na začátku noci si šoféři stěžovali, že jim jdou těžko řadit rychlosti. Horšilo se to, až nad ránem autobus zastavil u Ženevského jezera. Vypadl mu motor na vozovku. A co teď?

Moje Alena šla zavolat Vencovi do republiky. Prý pošle opraváře. Ale nám tekla čas!!!

Alena sehnala autobusáky z Hradce, kteří tu byli se zájezdem a měli den volna. Byli ochotni za prachy nás odvézt do 20 km vzdáleného kempu ve Francii.

Vybrali jsme prachy, co kdo mohl dát. Přeložili jsme

bagáž a odpoledne jsme vysedali u domluveného kempu. Odnášeli jsme věci, když začalo krutě pršet.

V tom zafungoval Lád'a. Postupně nám odebíral věci a skoro poklusem je nosil do kempu. Ohromná fyzička!!! A opravdu věrný svému příjmení Kamarád.

Mimochodem horolezec, který je schopný vynést na osmitisícovku 15 kg foťáků a hodinu tam fotit.

Postavili jsme stany a odhadovali, kdy přijede opravebný autobus. Přijel večer.

Ti naši dva šoféři machrovali až běda. Sdělili nám, že jezdili do Polska pro šterk. Autobus řídili poprvé. Hrozný idioti!!!! Jo a dostali pokutu od policie, protože chytali načerno ryby. Ale bus dojel a byla šance druhý den vyjet na kopec do 1 600 m. Převýšení 1 100 m.

Druhý den jsme vyjeli na parkoviště vzdálené asi tak 100 m od startu. Převážná část zájezdu měla horské padáky. Taky tři vojenští piloti z Pardubic zvaní později tryskomýši. Létali na všem, co šlo pustit do vzduchu. Měli Bigy. Elipsy vlastnili Lád'a Kamarád, Vít'a Walzel a já.

Podstatná část zájezdu nahodila Bigy a odletěla do údolí. Stihli to za den asi tak 3×.

Lád'a a Vít'a odletěli taky. Zkoumali okolní hory a vznášeli se aspoň 3 hod po okolí.

Já jsem se díval po mracích a čekal jsem. 30 m ode mne čekal ještě jeden letec. Měl padák od firmy z Beskyd.

Bylo mi horko, ale chvíli to trvalo než přiletěly mraky, co se mi líbily. Kongesty s tmavou základnou. Odstartoval jsem a sací efekt mraků zafungoval. Vario začalo pípát a během chvíle jsem nastoupal asi 600 m nad start. Žádné divoké turbulence nenastávaly. Jen silný tah vzhůru. Odletěly mraky, ale fungovalo to dál. Dalších 600 m nahoru a reliéf krajiny se změnil na plochou mapu. Byl jsem

v takzvané mezní vrstvě. Padák z Beskyd letěl za mnou. Když už jsem nabral takovou výšku, tak jsem začal kroužit stále větší okruhy okolo kopce ze kterého jsem odstartoval.

V dále ozářen sluncem svítil Mont Blanc. Poletoval jsem vysoko nad krajinou a bylo mi božsky. Sice bylo vidět krásně osvětlený Mont Blanc, ale v údolích se valem stmívalo. Bylo na čase se urychleně vrátit. V městečku Mieusy už svítilo městské osvětlení.

Bylo na výběr ze dvou přistávacích ploch. Dlouhá asi tak 200 m a široká 25 m. Pak nouzová 25×25 m.

Městské osvětlení je přibližně vymezovala, ale jinak byla tma. Říkal jsem si:“Zakroužím nad městečkem a posadím to na tu dlouhou“.

Sespiráloval jsem to do 100 m nad střechy a chtěl se snést dolů. Najednou divoké stoupání a byl jsem ve 400 m. Dal jsem to ještě 3×, ale marně. Zas mě to divoce hodilo do 400 m. Totiž plechové střechy byly přes den nahřívány sluncem a pořád se z nich uvolňovaly termické bubliny i v noci. Vypadalo to, že tam budu kvasit až do rána. Tak tudy cesta nevede!!!

Pak mi doběhlo, že vedle přistávaček teče říčka. Mohl by tam být chladnější vzduch a dalo by se vyklesat a přistát. Tak jo. Stál jsem s padákem v černočerné noci 400 m nad říčkou a modlil se, aby to vyšlo.

Připadalo mi, že to trvá nekonečně dlouho. Pak se ozvalo vário. Jdu dolů. Sláva.

Flákl jsem sebou do trávy. Po pěti hodinách letu mě nenesly nohy. Byl jsem na té ploše 25×25 m.

Hlavně, že to vyšlo.

Rána tak 10 m ode mne. Přistál chlapík s beskydským padákem. Rakušan z Innsbrucku. Nadšený z toho, že ještě nikdy neletěl pět hodin. Já vlastně taky.

Autobus odjel a jak zpátky? Kuchyňskou němčinou jsem se domluvil s Rakušákem. Prý vše v pohodě. Jsem nyní jeho host. Tak jsme zašli do hospody a řádně to oslavili.

Pak z putyky objednal taxík a jelo se do campu.

Šli jsme všichni spát. Ráno jsme dali snídani i s Rakušákem, který nocoval zabalený v padáku. Zatelefonoval pro taxík a jeli jsme jako první na kopec.

Zbytek sestavy cestoval na kopec busem. Rakušák říkal, že chce létat jen se mnou. Že to umím a tak. Podařily se nám během pár dnů ještě dva lety přes pět hodin.

Do konce týdne jsem lítal s Rakušákem a byla to taková mezinárodní pohoda.

Mieusy landing

Příběh devátý

Bižumůž aneb rychlostní triatlon asi rok 1985

Opět osmdesátá léta. Opět pravidelná čtvrtetní horolezecká schůze. Opět kýbl chlastu a geniální nápady. Už ani nevím kdo přišel s tou informací, že koncem srpna se v Jablonci bude konat pod záštitou TJ Bižuterie závod Bižumůž.

Plavání 1 km, kolo 50 km a běh na 10 km. Tedy triatlon. No to byl supr nápad se na tuto akci přihlásit. Jak jsem měl pod kloboukem, tak jsem vyřkl větu: „Že neúčast závodníka omlouvá pouze smrt.“

Srpen toho roku byl mimořádně chladný a deštivý. Tak i v den závodu. Ležel jsem doma v posteli a venku na plný plyn lilo.

Říkal jsem si, že ani kamarádi v tomto počasí nenastoupí. Pohodu přehlušil zvonek u našeho bytu. Alena se šla podívat, kdo to v takovém psím počasí zvoní.

Pak přišla do ložnice a vyřídila mi vzkaz. Kamarádi se ptají jestli jsem mrtvej. A když ne, tak musím do závodu nastoupit. No hrůza!!!

Vytáhl jsem silničního favorita, kterému v předním kole scházely tři dráty a v zadním dva. Snad vydrží. Plavky, trenýrky nějaký triko a maratonky.

Nastal přesun do místa startu na poloostrov Tajvan u jablonecké přehrady. Tam už nabušení borci v neoprénech v předstartovní horečce. Každému z nás namalovali na rameno číslo a byli jsme připraveni na plavbu na 1 km. Nevím jak to bude se mnou, protože jsem se díky spo-

lužačce naučil trochu později plavat a to v deváté třídě. Jsem tak jasně v kategorii příbřežní cachtal. Uvidíme.

Startovní výstřel a všichni se vrhli do vody až na mě. Lehce jsem dokuřoval cigaretu a sledoval jak se vaří voda od závodníků v čele závodu. Kamarádi plavali a tak jsem tam vlezl taky. Peklo v podobě studené vody, chladný déšť a taky bobky jestli to zvládnou.

Vzduch 17°C. Dal jsem prsa a pomalu vyrazil na trať. Dílem zázraku jsem dorazil k závodníkovi, který se pohyboval na konci startovního pole. Byl to atlet dle jeho mluvy. Ptal se jestli to jdu poprvé.

Prisvědčil jsem. Tak se nikam nežeň. Pro mě vynikající rada. Měnil jsem různě plavecké styly. Ne kvůli rychlosti, ale kvůli přežití. Jednu chvíli jsem byl lehce na utopení.

Pořadatel byl však připraven i na tuto variantu. Za posledními závodníky vesloval člun záchrany. Na něm liberecký horolezec Honza Stach s atraktivní blondýnkou.

Povzbuzovali mě a tak jsem jako poslední dosáhl břehu. Nejtěžší disciplína za mnou.

Fakt jsem byl poslední.

Převlékl jsem se do trenýrek a trika. Na to triko mi dvěma zavíracími špendlíky připíchl číslo. Mohl jsem vyrazit na kolo. Trať Jablonec – Český Dub – Jablonec. Celých 50 km. Kolo mi šlo o hodně líp. Dojel jsem pár opozdílů. Trať z Jablonce výrazně klesá do Hodkovic nad Mohelkou a pak se mírně vlní do Českého Dubu.

V Hodkovicích jsme potkali čelo závodu, ale my jsme pokračovali na obrátku do Dubu. Na obrátce v Dubu jsem dojel atleta. Taky tu vodu přežil.

Ale žádné bláznění. V klidu 2× tatranka a čaj. Je potřeba nabrat síly. A jeli jsme zpět. S atletem jsem se dostal do Hodkovic. Čekal nás Rychnovský tahavý kopec. Pod

kopcem sbíraly manželky a milenky do aut ty, co vzdali. Byl to veřejný závod. Mohl se zúčastnit každý.

Zakouzl jsem se do rychnováku. Měl jsem malou výhodu a to, že jsem měl namontovanou rosetu, která měla 28 zubů. To měl tenkrát málokdo. Tedy do kopce se mi jelo lehčeji.

V polovině kopce jsem dojel bělovlasého vousáče. Říkal, že lepší pro něj je běh. Navrhl jsem mu, že ho vytáhnou na kopec. Držel se a když pominulo stoupání tak mě vyhecoval abych to rozjel. Tak jsem tam hodil velký talíř a vzadu nejmenší kolečko a sprintoval jsem k přehradě s atletem v zádech.

Proletěli jsme městem a dojeli na přehradu. V poslední fázi mi lítaly před očima fialové blesky. Jasně znamení, že jsem to přehnal.

Jako by kouzelník mávl proutkem se počasí otočilo. Pařilo slunce, přestalo pršet a celý Jablonec vyšel k přehradě shlédnout závěr Bižumuže. A teď já troska mám běžet, 10 km v terénu okolo sportovního komplexu Břízky.

Vyběhli jsme s atletem a rychle zmizeli v lese, kde na nás nikdo neviděl. Pak následovala chůze. Najednou se okolo nás prohnal šedivý chlapík, kterého jsem táhl na kole. Ano, nekecal. Běh měl excelentní.

Zbyli jsme s atletem poslední. Po mnoha běžích a chůzích jsme se dostali asi 150 m před cíl. Nastal jím navržený sprint. Porazil jsem ho o metr. Takže byl poslední on.

Ale co, byl to dobrý parták na trati.

Medaile za účast na mě zbyla a kamarádi řekli, že skočíme na kola a vyhodnotíme závod v restaurantu.

Na kolo jsem neskočil a do hospody jsem nešel. Byl jsem rád, že jsem ho dotlačil domů a šel si lehnout. Medaile na stole a mrtvola na gauči. Tak to dopadlo.

Žiži

Tafi a já

Příběh desátý

Čas kavalírů – rok 1985

„Perry“ František Šída, „Šáša“ Jiří Jíra a dvojice lezců té doby Radek Horák a Míra.

Byla to doba, kdy běžný občan čekal na pevnou linku cca 5 let. Komunikovalo se dopisy, anebo osobním setkáním s tím se kterým chcete mluvit. V těch časech jsme lezli po všech skalách a horách, kam nás komunista pustil.

Tenkrát nám to opravdu šlo a tak jsme mimo vylezených výstupů zkoušeli i svoje směry – provovýstupy.

Jedna z oblastí, které jsme procházeli a hledali směry je v Jizerských horách. Po oblasti Paličnicku jsme se přesunuli na Stržový vrch. Od hospody U Kozy přes silnici a vzhůru do prudkého kopce. Po cestě minete Sněhuláka, Gorilu Oldříška, až uvidíte proluku mezi dvěma výraznými skalami. Po levé straně Dolní Lysá skála a po pravé Horní Lysá skála. Dolní se nám líbila víc a tak jsme ji ce-

Šáša

Perry

lou obešli. Našli jsme první volný směr. Po průchodu prolukou po chodníku doleva a z malé jeskyňky koutem na vrchol – Jeskyní cesta za IV. Cesta bez kruhu.

Za rok jsme se tam vrátili do údolní východní stěny. Tou v levé části vede kout. Ale jedno bahniště. Tak jsme ho vyčistili. Bahno s mechy zůstalo pod nástupem a skála rychle osychala. Vytáhli jsme lano a začali lézti. Kout končil a tak jsem zaštandoval u hladké plotny nad kterou je převis vedoucí doleva. Radek šel do převisu. Víceméně traverz, který šel ve spáře převisu odjistit dvěma kusy hexentřů. Pěkně to zvládnul. Vylezl na ohoz skály a přes dvě stěny na vrchol. Název směru jsme nedali, ale shodli jsme se na tom, že je to poctivá jizerská pětka.

Uplynul rok a opět jsme byli v oblasti. Lezli jsme na Kovadlině a Frýdlanské věži. Nakonec jsme si řekli, že se půjdeme podívat jak zima a jaro pročistily kout na Dolní Lysé. Příroda zapracovala. Bahno s nálety vyrostlo do mechových bochánků. A kout byl perfektně čistý. Jenom pod převisem bylo něco, co připomínalo kroužek.

Ale to se nám asi zdálo.

Scházeli jsme do hospody a domlouvali se jak novou cestu nazveme. Po zasednutí v hospodě dorazili k našemu stolu Perry a Šáša. Hned se rozpovídali o nové cestě na Dolní Lysou. Byli překvapeni když jsme jim celý jejich výstup popsali včetně jištění. Bez kruhu a s vyčištěným koutem.

Průser. Tak jsme vám do vaší cesty dali kruh a vylezli ji v domnění prvovýstupu. To se může stát.

Bylo jim to líto a spekulovali jak to napravit. Pak přišli na férové řešení. Vlevo od cesty, kterou nám dodělali a nazvali Klasická V, vede stěnka na plošinu a od ní začíná

žlábek a plotna vzhůru. Oni ji už dříve vylezli bez kruhu. Tak ta je vaše.

S výměnou jsme souhlasili a pak tenhle obchod tvrdě zapili. Další týden jsme dali kruh na začátku žlábků. Provázali jsme okem smyčku a tím pádem jsme měli zadáno. Následující rok jsme ji v létě dolezli a přihlásili do evidence. Jmenuje se Oybinská cesta V. Bez nervů jsme si cesty prohodili. Tak to bylo v oněch letech.

Když se mezi sebou lidé chtějí domluvit, tak se dají dělat malé, ale i velké věci.

Příběh jedenáctý

Dva kamarádi ze Sudet – rok 1988

Jarda „Jerry“ Procházka + Vladimír „Hupík“ Vladev.

Je to dávno, co jsem je potkal. Docela kuriózně. Asi tak před 35 léty, tehdy mladý kluk, jsem s mojí ženou Alenou krácel Adršpachem. Perfektní počasí a s ním i dobrá nálada. Vylezli jsme na Džbán Starou cestou za VI. přes, v té době kruh zatlučený ve spáře. Pohoda.

Pak jsem si vymyslel, že vylezeme na 100 m vysoké Milence a to cestou děčínských lezců z roku 1949. Cestou od branky VI. Došli jsme pod Milence a v cestě, kterou jsme chtěli nahoru byla nalezlá dvojice chlapíků.

Tedy jeden jistil a druhý byl nalezlý asi 30 m v podivném spárokomíně. Tak jsme ho nějakou dobu pozorovali, ale byl to setrvalý stav. Ani nahoru, ani dolů.

Prostě se tam zadřel.

Říkám Aleně: „Tak já tam teda jdu“. „Počkej ještě“ na to Alena. Opravdu nevím na co bych čekal. Rozbalil jsem lano, uvázal jsem se a vyrazil jsem do spárokomína.

Pro hochy z Ádru jízda na kole, ale pro nás, kluky ze Skaláku docela bitka. Tak jsem se drásal za uvázlým lezcem. Po těžké dřině jsem byl u něho.

Byl tam zaklemovaný, jako balvan v soutěsce. Nezbyvalo nic jiného než ho použít jako chyt a stup. Abych se dostal do výhodnější polohy ve spáře, tak jsem se mu postavil nejprve na ramena a potom na hlavu.

To se mu opravdu nelíbilo. Vedl řeč o tom, že jsem ho měl spíš zachránit, než po něm šlapat. Ale na to mělo také dojít, jen jsem potřeboval dosáhnout ke kruhu, který byl

tak 5 až 6 m nade mnou. Konečně železo a štand.

Na laně jsem udělal oko a hodil mu ho. Zacvakl se do úvazku a já propnul lano do kruhu.

Ještě jedno oko u mě a mohli jsme jít na to. Šlápnu jsem do oka a poskočil. Zdařilo se. Chasníka jsem ze sevření vytrhl a mohl ho dojistit až ke kruhu.

Pak jsem dobral Alenu a odlezl dál. On pak svého partáka. Ještě dvě zajímavé kratší délky a byli jsme na vrcholu Milenců.

Po několikanásobném slanění jsme se u paty skály představili.

Ten zadrhnutý lezec byl Hupík a jistil ho Jerry. Hoši ze Šluknovského výběžku, kteří se stěhovali do Jablonce. Do našeho lezeckého klubu tak přibyli další dva dobří kamarádi.

Hupík

Jerry

Příběh dvanáctý

33. narozeniny – rok 1989

Alena, já Míra,

JUDr. Pepa Hloušek – známá postava ze Skaláku, dobrý horolezec a majitel realit. Pohodový chlapík ze staré turnovské lezecké školy. Autor mnoha pískovcových prvo-výstupů.

MUDr. Zdeněk Konrád – neurolog, který nás kamarády léčí. Doktor každým coulem. Lezec a horolezec Jeden z mála historiků lezení u nás. Taky skeptik.

Příhoda stará 32 let. Byla sobota 24. 6. 1989 a zítra 25. 6. jsem měl 33. narozeniny. Oslava byla připravena v hostinci Pod Pantheonem. Moje Alena mi připravila tzv. Chlapácký dort. Bůček, uherák, škvarky, lovečák to vše zalito ve třech poschodích v aspiku a ozdobeno sádlem. Chleba měkký. Pivo v sudech připraveno. Též i hudební nástroje. To, ale až na večer.

Byl den a tak se všude lezlo po skalách. My jsme se drápali po kamení na Suchých skalách. Tvořili jsme tenkrát s Alenou štíhlý a veskrze sportovní pár.

Tenkrát jsme měli takovou hru – 7×7 tj. vylézt sedm sedmiček a odchod do hospody.

Sbalili jsme vercajk a cestičkou pod výstupem „L“ jsme hodlali opustit skály a hrnout to dolů do osvěžovny.

Nastalo velmi pozdní odpoledne. Lezci už scházeli do údolí. Nad Elkem jsme uviděli na hřebenu Pepu Hlouška jak sedí u kruhu a dobírá Zdendu Konráda. Ptal se kam kráčíme. „Do hospody, máme splnínó.“ „Pepo, já mám

taky splníno“ říká Zdenda. Načež dostal odpověď „Konráde ty nemáš splníno!“

Pozvání na oslavu platilo pochopitelně i pro ty dva. Sešel jsem s Alenou do hostince. Účast byla velká. Načali jsme dort, pak přišly kořalky.

Kytary, basa, a benžo začaly gradovat zábavu a počalo se tančit. Velkolepá oslava.

Venku tma. No a tou tmou do hospody vkročil Hloušek a za ním jako bledý, zničený stín Konrád. Dali si pivo a panáka a rozpovídali se.

První začal Zdenda. Říkal, že zná Pepu už od mládí. Oba dva Turnováci, kteří spolu lezli od mladých let. Myslel si, že tato sobota bude slunný pohodový den na skalách.

Pepa to ovšem pojal jako vrcholový trénink. No prostě „ulezl“ Zdendu skoro k smrti. A když byl nakonec hotovej, tak mu Pepa připravil rebus na konec dne.

Seděl u vrcholového kruhu a mezi ním a Zdendou byla poněkud širší štěrbina. Takové malé sedýlko. Bylo ho potřeba zdolat.

Pepa hlásí: „Konráde tady to přepadni“. A Zdenda „Pepo, to je nějaký široký.“

„No když jsem to přepadl já, tak ty to přepadneš taky.“

Zdenda se postavil na kraj skály a přepadl. Nohy na jedné straně a natažené prsty na straně druhé. A rychle dynamicky překročil. Bylo to ložený na pád.

Pak dolezl ke kruhu a chtěl Pepu za tenhle chyták zabít, nebo aspoň shodit ze skály.

Slanili na zem. A dali si odchod do hospody. Zdeněk byl pořádně nasranej!!!

Pepa stále mlčel o tom jak to s tím přepadem bylo. No a když Zdenda skončil, tak Pepa vyjevil jak to bylo.

Z hřebínku jsem slezl do sedélka a pak vylezl ke kruhu. „No a když Zdenda dolezl, tak jsem s vážnou tváří řekl ať to přepadne a on to udělal.“

A dodal. „Konráde, bezesporu jsi jediný, kdo tam kdy přepadl.“

Zdenda byl nasranej na Pepu, ale za dvě hodiny se drželi okolo ramen a zpívali

Narozeniny jsme přežili a Pepa se Zdendou spolu kamarádí dál. Konec jako v pohádce.

JUDr. Pepa Hloušek

MUDr. Zdeněk Konrád

Příběh třináctý

Zmrzlý jelínek – rok 1989

Honza Čepelka /Tajemník/ – správce Turnovské boudy v Černém dole. Horolezec a zdatný lyžař, člen HS Krkonoše. Zdeněk Fišer /Motýlek/ – vodák, pěvec a hráč na kytaru, milovník a chovatel psů. Honza Matouš – v té době reprezentant v biatlonu, všestranný sportovec. Dan – český horský pes. Opravdový lovec. A vodáci z Turnova a Malé skály. Taky horolezci z Jablonce.

Psala se stále osmdesátá léta minulého století a tak jsme hledali únik z toho rudého bordelu v údolí. Tradičně na Vánoce a Silvestra jsme jeli za tajemníkem na Benišky.

Bönisch Baude. Chata nad Černým dolem pod hřebem Krkonoš. Chaloupka jak z pohádky. Bez elektřiny, po večerech se svítilo petreolejkama, voda tekla v kuchyni v korytě, vařilo se na klasických kachlových kamnech.

Na běžkách jsme jezdili po hřebenech a bylo nám dobře. Motýlek trénoval psy na tahání lyžařů a dařilo se mu. Půjčoval nám Dana na tahání. Dan byl absolutní sportovec a lítat s námi ve stopě ho děsně bavilo. V tu chvíli jsme byli nejrychlejší lyžaři ve stopě. Ale ty povely!!! Dost často jsme je zapomněli a potom to byl mazec. Trénující Pražáci skákali ze stopy do kosodřeviny a komentáře jsou nepublikovatelné. Liščí horu kopec nekopec. Dál na Bufet na rozcestí a Výrovku. A znova celou trasu zpět. Ještě, že Motýlek jezdil s námi. Ten ho zastavil.

Pár dní před Silvestrem, když už padla tma a všichni byli na chatě dorazil Motýlek s Danem a Tomášem. Prý průser!!! Danovi jako lovcovi se podařilo v nestřeženou

chvíli strhnout srnce, který běžel okolo. Mrtvého srnce zahrabali do sněhu a dorazili na chatu.

V širším kolegiu jsme se usnesli, že by byla škoda nechat čerstvé maso v závěži. A tak jsme se ve čtyřech vydali pro jelínka. Svítil měsíc a bylo světlo skoro jako ve dne. Asi tak -19°C . Ladovská zima. Tak jsme ho vyhrabali a kráčeli s ním do chaty. Ztuhl jako exponát v muzeu.

Obrázek jako z filmu. Z bud stoupal k nebi bílý dým a po sněhové pláni kráčí 4 postavy. No pašeráci hadr. To nešlo nijak zamaskovat. Kdyby nás nahlásil nějaký soudruh, tak by nás zavřeli za lesní pynch. Ale byla kosa a všichni přikládali do kamen a byli rádi, že jsou na boudách v teple. Jen my magoři jsme nesli na střídačku jelínka do Turnovské boudy.

Podařilo se, snad nás nikdo neviděl. Vkročili jsme do boudy a zanesli ho do sklepa. Tam už čekali Tajemník a Honza Matouš. Měli nabroušené nože jako samurajské meče. A říkali: „Hoši a teď je to na nás.“ Šli jsme se do společné cimry s kamny ohřát a za chvíli spát.

Ráno šly do akce kuchařky. Moje Alena byla z holek nejstarší a tak ji pověřily, aby to vedla. Tak ho vyvrženého hoši dodali do kuchyně. Alena ho sekyrou naporcovala a s holkama ho odblanily. Shrábly po boudě všechno kořenné a začaly ho po částech vařit. Nikdo s tou úpravou zvíře neměl zkušenosti a tak jsme čekali jak to dopadne. Hlavní chod byl guláš a že ho bylo dost a dost. Tak na dva dny. Chutnal skvěle.

A další den byl Silvestr. Lehce jsme polyžovali a mazali na boudu na guláš. Několik sudů piva, šampáňo a kořalka. Palivo na večer bylo. Jako perla zbyly jelení medailonky. Alena je chtěla pošetrřit. Všechno bylo ale jinak.

Tmou přijel první skútr s dvěma hochy z HS. Za chvíli další dva skútry. Jak se to ti loupežníci dozvěděli to dodnes

nikdo neví. Tajemník je vysílačkou určitě nevolal. Tak si dali guláš a medailonky. Pár hodin poseděli a popili. Pak odjeli do údolí.

Nás ovšem čekal ještě jeden úkol a to spálit lebku, kožíšek a kosti jelínka. Druhý den jsme roztopili velká kamna doběla a všechny ty zbytky vhodili do kamen. A pak nastal úprk ven. Otevřeli jsme okna a venku čekali, až smrad v chalupě opadne. Venku nad boudou stoupal černý dým, jak ze semilského krematoria. Asi tak za půl hodiny přešly kamna na normální chod. Poslední stopy zmizely.

No a my jsme se za dva dny přesunuli domů. Pes Dan se dožil věku pouhých šesti let a už nic velkého neuložil. Dodnes vzpomínám na jelení guláš a nejsem sám.

Matouš

Čepelka

Motýlek

pes Dan

Příběh čtrnáctý První let na elipse v Alpách Cavalese – rok 1990

Alena manželka, lyžař, horolezec a letec na padáku.
Míra dtto a zbytek lyžařského zájezdu, většinou dámy.

Přišla devadesátá léta. Komunisti to prohráli a mohli jsme vyrazit do Alp na sjezdovky.

Vznikaly cestovní agentury, které rozvážely Čechy do celého světa. My jsme zvolili Orange Tour a zájezd do Dolomit do střediska Cavalese. Týden lyžování. Paráda.

K lyžařské výbavě jsem ještě vzal batoh s padákem. Polepšil jsem a měl 3TP. Elipsu od Jindry Horáčka z Hodkovic. Klouzák 6,5. V té době úžasné letadlo.

Byli jsme ubytováni v hotelu Des Alpes. Perfektní apartmány. V pondělí a v úterý jsme lyžovali nad Cavalese. Ve středu Alena odjela lyžovat do Pampeaga. To byl můj den. Otočil se vítr a šlo by odletět.

Měl jsem leteckého průvodce Dolomit a tam jsem se dočetl, že hlavní přistávací plocha je u hotelu Des Alpes. Náhradní přistání přes řeku na loukách. Obě přistávací plochy byly vedle sebe, jen ta druhá za řekou. Taky jsem se informoval na místním klubu padákových letců. Ti mi říkali, abych neletěl v úterý a ve čtvrtek, protože tam létají Američani na proudových letadlech. Ještě jedna informace byla klíčová. Ve spodních vrstvách údolí odpoledne fouká silný vítr.

Byla středa, tedy volno ve vzduchu. Vyjel jsem lanovkou nahoru. Fáborek na startu pohládal směrem nahoru.

Rozbalil jsem křídlo, upnul jsem se do sedačky a odletěl. Měl jsem namířeno na protější stranu údolí asi tak 2 km k nahřivaným skalním stěnám.

Padák držel perfektně ve vzduchu a neztrácel výšku. Kolmo ke stěnám stoupaly teplé proudy a tak mě to drželo spolehlivě v kilometru. Tak jsem okolo stěn svahoval a zapomněl na čas.

Protože jsem startoval poněkud později, tak zmizelo slunce za horama a přestaly fungovat teplé a nosivé proudy. Nastal čas návratu.

Nějak jsem to s přiblížením přehnal a dostal jsem se do větru který silně vanul údolím. Nestihl jsem přistát u hotelu. Visel jsem nad řekou. Ještě chvíli a byl bych do ní spadl. Vytočil jsem to doleva směrem na louku. Tam mě to zdvihlo do asi 100 m. Visel jsem nad barákem co vypadal jako stodola a postupně jsem na něj klesal. Ještě okamžik a propadnu se taškovou střechou. Zaklapnu uši u křídla a odletím dopředu. Než jsem to udělal, tak vítr povolil a já jsem doplachtil doprostřed asi 1 km dlouhé louky. Bylo mi jasné proč je to náhradní přistávací plocha. Všude samé oplůtky a kolíky. Ohrádky pro ovečky.

No, ale já jsem to nikde netrhl a tak jsem to začal balit do batohu. Vtom vidím jak se od baráku ke mně žene sedlák s bernským salašnickým psem.

No to bude průšvih. Pošlapal jsem mu louku.

Jenže chlapík povídá: „Italiáno?“ A já: „No. Čeko!“ On: „E Dolomiti?“ A já: „Superiore.“ A on: „E Cavalese?“ No a já: „Grande superiore.“

Kráčeli jsme pospolu k jeho baráku co vypadal jak stodola. Ještě že mě strážný anděl ochránil a vypnul na chvíli vítr.

Tak jsem se s ním loučil a chtěl jsem přejít přes most do hotelu. Sedlák to zamítl a vzal mě do baráku na vino

rosso. Nevzpíral jsem se. Sklenička po šťastném přistání neuškodí.

Nezůstalo u skleničky. Dali jsme si tak tři džbány. To už jsem mu začínal rozumět.

Pak přišlo vino bianco. Taky jsme toho vyžáhli konev. Došlo na zpěv. A pilo se dál.

Nějak jsem přestával chodit a sedlák navrhl, že mě doveze k hotelu.

A teď musím dát slovo mé Aleně, protože si závěr nějak nepamatuji.

Tak jo: Míra v pohodě odstartoval a když jsem se ubezpečila, že padák se vznešeně vznáší mezi alpskými velikány, odjela jsem lyžovat do vedlejší doliny. Mirkovo plutí po modré alpské obloze s úžasem sledovalo celé osazenstvo hotelu. A dámy se rozhodly, že je to hrdina a že mu připraví na návrat slavnostní večeři. Slunce zapadlo, večer se blížil a náš hrdina nikde. Dámy běhaly od balkonu k balkonu, a hrozně se divily, že já nehysterčím. Holky, kdyby se něco stalo, tak už to víme, protože by tu litaly sanitky. Hodně se setmělo a najednou prd, prd... Před naším nábl hotelem zastavil malý traktůrek zvaný Terra. Kočíroval ho místní sedlák v holínkách, montérkách a s nezbytným tyrolákem na hlavě. Za traktůrkem byl zapřažený vozík evidentně na převoz hnoje a na něm seděl náš hrdina. A vedle něj obrovský bernský salašnický pes. Mirek se ho držel pevně okolo krku a pejsek ho láskyplně opatroval. Podpíral ho, aby nespádl, oblizoval mu tváře a prostě se kamarádil.

Nastalo loučení a potom se náš hrdina dopotácel do pokoje a okamžitě usnul spravedlivým spánkem opilce. Dámy byly zklamané, že slavnostní večeře tak nic nebylo.

Pro mě byl hrdinou tohoto krásného dne v horách pes.

Příběh patnáctý

Dusno v paneláku aneb s mistrem ve Skaláku – rok 1995

Josef Rakoncaj – úspěšný himálajský horolezec, vynikající lezec na písku, podnikatel, letec na padáku, rogale a ultralightu.

Je to už spousta let, co jsem se na cestě do skal zastavil za Joskou, abych mu vrátil knihu o nejlepších výstupech v Alpách. Jeden z nich mě zajímal /Matterhorn/.

Vyjel jsem výtahem do 7. patra paneláku, zrovna ve chvíli, kdy jeho žena Jana spolu s dcerou Lucií a synem Lukášem nakvap opouštěli jejich byt. Na můj dotaz co se děje mi bylo odpovězeno, že je sere, nedá se s ním dohodnout, a vůbec je hroznej vůl.

Oni odešli a já jsem vkročil do bytu. Na sedačce rozvalený Joska mě uvítal větou „A ty jdi taky do prdele!“

Zajímavá situace. Tak jsem tomu starému nervákovi vysvětlil ať si nehraje na chytrýho. Vstal ze sedačky a ještě ho ten vztek neopouštěl. „Chceš do dršťky vole!“ Musel jsem mu vysvětlit, jak by to asi dopadlo, kdyby to chtěl zkusit. Já 100 kg, on 70 kg. Takže to uznal a potom se s ním už dalo trochu mluvit.

Usoudili jsme, že když je pěkný den, tak by byla škoda nevyrazit do skal na lezení. Řekl jsem mu ať si vezme lezečky, úvazek a spacák. Opravdu nerad nosí větší batoh.

Zbytek mám já. A vzhůru do Skaláku.

Měl jsem s sebou spolulezce nevídaných kvalit. Bylo třeba této situace využít. Na jakoukoliv skalní věž, jakýmkoliv směrem by Josef vylezl a já bych měl za ním životní

zážitky. A ono na to taky velmi rychle došlo. Došli jsme zezadu k věži Skaut. Cestu navrhl Pepa. Směr výstupu mířil do míst, kam jsem se nikdy ani omylem nepodíval. Plátkův odkaz VIIb. Stará klasika. Cesta, která se běžně neleze.

Lehce zelená, místy lehce převislá s jedním kruhem. Autor Josef Čihula, tvrdý klasik. Znamení toho, že se opravdu často neleze.

Šli jsme do toho. Bojoval jsem, bojoval, až se mi to za Joskou podařilo přebojovat.

Tenkrát žili odvážní chlapíci. A jakou měli bídnu výbavu na lezení.

Ještě jedna taková podstatná věc. Když Joska dobírá lano s druholezcem, tak je to jako v horách. Tedy mírně dopnuto, aby tě na druhém konci cítil jako rybu. Bez průvěsů, naprosto v kontaktu. Aspoň mě tak bral.

Popošli jsme kousek za roh a tam v čele skály je Sokolíková spára přes dva kruhy. Směr za VIIb. Autoři: Rakoncaj, Novák.

Moc se mu do ní nechtělo. Ale když jsem si ji vybral, tak na ni došlo. V průběhu cesty mi došlo, proč se do ní Joskovi nechtělo. Takový nářez jsem snad nikdy nelezl! Fakt boj o život. Nahoře jsem ani nemohl promluvit. Tak jsem byl vyřízený.

Slanili jsme dolů, sbalili vercajk a horkým skaláckým pískem jsme kráčeli do restaurace „Na Koupáku“ něco popít a pochopitelně něco popít.

Byla sobota podvečer a tak to má být.

Všechno jednou končí a tak i hospodu zavřeli a my jsme razili do bivaku. Naproti věžím Panny je jeskyně ve sva-

hu. Bylo pozdě a tak jsme rozbali spacáky a usnuli. Ale než se tak stalo, tak mi Joska řekl, že má pro mě na neděli překvapení.

Ráno pohoda a krásný den.

Měli jsme žízeň a hlad, ale já jsem i na to myslel a byl připraven. Říkám: „Pepo, normálně ti to všechno nosí šerpové, ale tady jsme ve Skaláku a tak je to na mě“

Snídaně a pití bylo. Anglická slanina, Mattoni s citronovou příchutí a chleba.

Ale pořád mi nechtěl říct, co že je to překvapení. Prý až budeme pod tím, tak to sám poznám. No trochu jsem se bál, co Jožin humorista vybral za směr.

A tak rychle sbalit a vzhůru na překvapení.

To bylo ale překvapení. Jen jsem zíral!!!

Velká Bašta na Čertově ruce a cesta FIALOVÝ HNUS VIIb z roku 1959. Výstup vede přes dva pilířky pod pravouhlý kout. Sokolíkem asi 15 m na polici a odtud dvěma spárokomíny na vrchol. Výstup, který se opět běžně neleze. No to bude maso!!!!

Pepa mě uklidňoval, že to jen tak divoce vypadá. Že je to docela pohoda. Fakt jsem mu nevěřil.

No Josef se do toho dal. Přelezl pilířky a dobral mě u kruhu pod koutem. Sem to byla sranda. Bylo to o technice a ne o síle. To se zatím podařilo. Ale dobře jsem tušil, že největší mazec bude v koutě. Tak Pepa vyrazil do kouta. Propnul kruh a nad ním asi tak 5 m dal kevlarovou smyčku a zatáhl ji. Pak došel na polici a zbudoval jištění.

A teď to bylo na mě. Nadechl jsem se a vyrazil. Po cestě jsem vypnul kruh a pokračoval ke smyčce. A tady se to zadržlo. Nešla ven ani náhodou. Pak to dopadlo tak, že mě Pepa musel držet natvrdo a já jsem si připnul smyčku na úvazek. Táhl jsem ji nahoru, ale nic nepomáhalo. Asi na

šestý pokus se mi ji podařilo vyrvat a prolétl jsem se jak kondor nad údolím.

Uchopil jsem sokolík, ale síla byla ta tam. Tak tedy rychle nahoru. Na polici jsem držel poslední velký chyt, z něhož jsem se měl překulit nahoru. Už jsem byl na konci obtíží, ale otvíraly se mi ruce. Ale pak přišla pomocná ruka mistra a vytáhla mě na polici. Po krátkém odpočinku jsme to dolezli. Nebýt té blbě smyčky, tak bych to tenkrát asi vysáhoval bez dramatického divadla.

Pepa chytil formu a chtěl se ještě dál sápat po skalách. Po Fialovém hnusu jsem byl naprosto na sračky. Obrna v prstech, tvrdé předloktí. Prostě konec.

Bylo zoufalé vedro. Asi tak jako v Africe na Sahaře.

Josef pak řekl, že je to je na mě jak se rozhodnu. Lézt či nelézt. Zvolil jsem hospodu. A Pepovi to kupodivu nevadilo. Sešli jsme do osvěžovny a dali pivo.

Pak se tam zjevila Pepova žena Janice a měla s sebou velký plech s čerstvě upečenou buchtou. Dali jsme kávu a buchtu a byla pohoda. A z panelákového vzteklouna byl najednou klidný, usměvavý Josef. Asi vše odpuštěno.

Sedl jsem do auta a odjel domů. Byl jsem sice odřený s vytahanýma rukama, ale víkend to byl zajímavý. Jo a od těch časů jsem už nikdy neviděl Josku Rakoncaje takhle řídit.

Příběh šestnáctý

Velká Paklenica – špica – rok 2004

A nyní k týmu co vyrazil do známé chorvatské soutěsky: Jindřich Koníček /Koňas/ – vášnivý cyklista, přítel tělesného posilování, žíznavý pěvec, humorista a díky mě i skalní lezec. Milan Šindelář /Miláno/ – můj starý kamarád z Turnova, cyklista, lezec, houbař a vůbec člověk, který pořád objevuje zastrčené kouty Českého ráje. Míra Novotný – spolumajitel autobazaru zvaný Vrakař. Jeho sportovní aktivity jsou velmi široké. V létě mořský kajak, běh, horské kolo, inlainy, lezení po skalách a horách. V zimě běžky, skalpy, sjezdovky, lezení po ledu. A navíc honění bab. A poslední já Míra, autor těchto příběhů.

Velká Paklenica – vápencová soutěska s velmi ostrými stupy a chyty. Je dobré s sebou mít kevlarové smyčky odolné proti přeríznutí při případnému pádu. Spousta horolezeckých směrů zajištěných v současné době nýty o pevnosti 2 500 kg.

Dominantou Velké Paklenice je 350 m vysoká stěna Aniča Kuk, ve které je většina těžkých směrů.

Poprvé jsem tam byl v roce 1984, když jsme vylezli severní stěnu slovinského Triglavu. V té době byly ve stěně jako jistící body zatlučeny jen skoby. Ale to už je dávno.

Potom jsem tam byl v devadesátých letech s Koňasem a dávali jsme lehké cesty, aby si Jindra zvykl.

No a teď se tam po 15 letech vracím.

Když jsme vedli řeči u pivka, tak Vrakař říkal, že v Paklenici nebyl. Tedy dobrý nápad postavit dvě lezecké dvojice naložit auto a vyrazit.

Vrakařův WW Pasát nás tam spolehlivě dovezl. Pár kilometrů před soutěskou jsme zakotvili na jednu noc na pobřeží v campu. Vyspali jsme se a druhý den odjeli do Paklenice.

U vchodu domeček, kde jsme si zakoupili vstupenku na několik dní na lezení. Též nového průvodce oblastí. A můžeme to rozjet.

Vpravo od domečku ve svahu je slušný masív, který jsme ze všech stran oblezli. Pak jsme toho nechali a přesunuli se k moři.

Byl přelom září a října. Ideální čas na lezení v této oblasti. Jde to brzy zjara a také v tomto termínu.

Bylo potřeba sehnat apartman, abychom měli kde složit hlavu. A v ten moment přišla Vrakařova velká chvíle. Zatím co zbytek výpravy šel po cestě vedoucí těsně po břehu moře, tak on vyrazil o patro výš a ve vilách a apartmánech sháněl ubytování. Do 20 minut se mu to podařilo. Šikovný kluk. Paní domácí umí i česky. Tak jsme uložili věci na bydlení a řekli si, že když jsme u moře tak se vykoupeme.

Vrakař do toho nešel, ale my jo. Pravda moc dlouho jsme tam nepobyli, ale bylo splněno.

Při příjezdu do Starigradu jsme viděli vysunutou obrovskou pergolu se stolem před hospodou. Od ubytování cca 300 m. Den byl dlouhý. Žízeň veliká a tak jsme tam zašli. Nikde nikdo. Po turistech jako by se slehla zem. No bodejt' bylo pozdě a nastával podzim.

Zasedli jsme ke stolu a po objednání začal šéf podniku nosit na stůl. Samé dobroty. Maso, zelenina, bagety, ryby a hlavně na tu žízeň pivo Karlovačko.

S příjemně plným žaludkem chutnalo znamenitě. Tak jsme jich tam namlátili asi deset kusů.

Nakonec runda kořalky travarice na šéfa a po zaplacení odchod se zpěvem na bydlení. Tento večer udělal Vrakař

chybu. Zatím co my jsme lili, tak on pil limonádu.

A to byla chyba!!!!

Dovalili jsme se na byt a usnuli spravedlivým spánkem opilců. No a ráno jsme zírali. Při otevřených dveřích na terasu přilétli komáři a pobodali Limonádového Joa.

To se může stát, ale teď vzhůru na Aniču Kuk.

Pod stěnou jsme vytvořili dvojice. Miláno a Vrakař, Koňas a já. První dvojice vyrazila na střed stěny do směru Mosoraški VI UIAA. Dobře oblečení a vybavení turisté procházející soutěskou nevěřili při pohledu na Milána. Místo batohu měl igelitku a v ní lezecký materiál.

Tak ti dva odešli a já s Koňasem jsme odešli na klasický výstup Šaleški klas.VI– UIAA na přilepený pilíř Kuk.

První délku jsme šli rovně. Pak když jsem na štandu dobíral Koňase, tak vlevo ode mne lezli nějaký hoši z Čech. Sdělili mi, že ta cesta co lezem není hezká ani pro prvolezce, natož pro druholezce. Za chvíli jsem to poznal. Směr pokračoval těžkým vodorovným traverzem doprava.

Na ruce dost malé chyty. Nohy pod převísem. V polovině nahnílá skoba. Posledních 5 m docela bitka, neb docházely chyty a potom spásný nýt na štandu.

Koňas s tím taky bojoval, ale protože měl páru v rukách, tak to dal. Fakt to nebylo nic moc. V případě pádu by to byly drsný tlamy do kyvadla.

Bylo mi jasný, že jsme z nejhoršího venku. Ještě délka a budeme na vrcholu pilíře.

Tak teď vyrazil kupředu Jindřich. Ověsil jsem ho friendly, vklíněnci, karabinami a smyčkami. Tak vzhůru Heinrich!!! Lano se pomalu odvíjelo a pak se rychlost velmi zvýšila. Došlo až na konec a Jindra volal, že mohu lézt.

Oblezl jsem převísek a udělal těžký překrok do kouta. A pak jsem jenom zíral, jak to Jindra zdolal.

Na pravou ruku spára a na levé straně úzký pilíř. No a na něm asi tak 5–6 nýtů, ale nebyly procvaklé.

Na konci 30 m kouta byl umístěn velký procvaknutý friend. Od něj 5 m lezení na vrchol.

Bylo mi to jasný. Jindra, jak měl tu sílu, tak používal friend jako držadlo v tramvaji. Tedy posunul ho ve spáře. Přitáhnul se k němu a zaklínil se ve spáře. Tímto stylem zdolal celý kout.

Nic moc bezpečného, ale poradil si. Slanili jsme a šli na hlavní cestu, kde jsme měli sraz s první dvojicí.

Za chvíli se objevili. Požádal jsem Milána aby zhodnotil jejich výstup. „Tak docela dobrý. Zabloudil jen 2×.“

„Musel jsem ho srovnat do směru.“

Jo a ještě jedna skoro smrtelná kuriozita. Když Miláno a Vrakař dolezli na kopec, tak Míra odešel na záchod. Zasedl a když se podíval mezi nohy kam si to vlastně sedá, tak uviděl pod sebou zmiji růžkatou. Nejjedovatější had Evropy. Tak odběhl dál a tam už mu to vyšlo.

My jsme jim vylíčili naši cestu a pak jsme se rozhodli k sestupu do údolí.

Program v restauraci se opakoval. Mírovi jsme doporučili, aby se vykašlal na limonádu a dal si pivo, že na něj pak komáři nepůjdou.

Těžká věc. Mird'a je skoro abstinent a donutit ho pít pivo je nesnadná věc. Tak dal tři pivka a šel spát, zatím co my jsme zvesela pokračovali dál. Zubatá si na nás nepřišla a tak to musíme oslavit.

No zlili jsme se jako Dáni. Pak nám následkem chlastu přestal Miláno chodit. No tak co, doneseme ho do postele. Pravda byl trochu těžkej, ale zdařilo se.

V domě se opilci plížili ke dveřím pokoje. Milána jsem vedl před sebou a vypadalo to nadějně. Otevřeli jsme a v tom zafungovala gravitace. Miláno mi vypadl z ruky

a upadl na spícího Míru a já na něj. Vrakař řval, že nás zabije. Ale šlo by to těžko. Miláno 60 kg, já přes 90 kg. Neměl šanci.

Moc jsme se mu omlouvali a on to vzal. Opilci si šli sednout na terasu, aby si poslechli večerní zpěvy domorodců. Miláno vytáhl láhev vína a pokračovali jsme. Po nějaké době za námi přišel Míra. No a pak mu Miláno nalil. Miroslov se zklidnil. Musel si ovšem vyslechnout přednášku o blahodárném působení piva na lezcovo zdraví. Konečný verdikt zněl 6 piv a je po komárech. Šli jsme spát.

Další den opět pod Aničou Kuk. Koňas a Miláno utvořili dvojku a šli na zubatou cestu Nosorog IV UIAA. Ostrý kolmý hřben s nutností každé dva metry jistit smyčkami. A to vlevo od chaty strážců parku. No a my s Mírou jsme vybrali směr D Brahm VI UIAA.

Jenže co čert nechtěl na každém štandu tři kusy Němců. Míru málem trefilo. Dali jsme se doleva na konec stěny a vylezli cestu Kamasutra V+ varianta VI UIAA. Tím skončil další lezecký den.

V naší restauraci nás již očekávali. Začali jsme ještě za slunečního svitu. Dobrůtky, pivo a kořallice travarice.

A tam se Vrakař pochlapil. Dal šest piv a ráno se probudil bez jediného komářího píchnutí.

Nastal náš poslední lezecký den. Jindřich s Milánem dávali kratší výstupy nad hlavní cestou vedoucí od chaty strážců parku dál do kaňonu. My s Mírou jsme nastoupili do D Brahm route. Nikdo tam nebyl a tak jsme začali. Míra vydrtil ohromnou silou hladký kout stylem jakoby tam visela olovnice Tedy kolmo vzhůru.

Na prvním štandu zastavil a hlásil: „To jsem zvědavej, jak to vylezeš.“ No a pak přišlo ke slovu pravidlo, že i ta nejtěžší stěna má slabé místo. Ukročil jsem 3 m doprava

a za ostrý odštěp a posléze luxusní chyty jsem dolezl za ním. Čertil se, že jsem to ošulil. Musel jsem mu vysvětlit, že Paklenica není umělá stěna a že při lezení se používá taky hlava. Je potřeba vymyslet, jak daný úsek vylézt co nejefektivněji za pomoci co nejmenší síly.

Ano zahrál jsem si na chytrého. Ale zkušenosti se získávají léty lezení. Jinak je s Mírou sranda. A pokračovali jsme dál. Dostával jsem ty lehčí délky. Dolezli jsme do horních partií. Poslední štand před traverzem.

Míra, že vyrazí opět kolmo vzhůru. Musel jsem ho stáhnout. Říkal: „Tam jsou nýty!!!“ No jo, všude byly nýty, ale popis velel vpravo. Po dvou délkách traverzu jsme došli pod 20 m vyhlazený komín. Míra krásně zabodoval a pružně ho vylezl. Pak šly batohy a já nakonec. Hrůza. Jedno zrcadlo!!!

No, ale poslední délka lehká a byli jsme nahoře. Pokročilě odpoledne a slunce nasvítilo Aniča Kuk. Skály byly zlaté a červené a krásný pohled do údolí. Těžká romantika.

Středem stěny se táhne převislá hrana. Míra na ni zasněně pohlédl a řekl: „Tu bych si rád jednou vylezl.“

Kdybych ho nevyhnal doprava do traverzu, tak bychom v ní teď beznadějně viseli.

Sešli jsme dolů a hurá naposled do hospody a druhý den jsme v pohodě odjeli domů. Paklenica je překrásná. Každý si tam zaleze podle svých možností.

Šindelář

Koníček

Vrakář

Příběh sedmnáctý Monte Cervino 4 477 m n. m. Lvím hřebenem – rok 2005

Ze švýcarské strany Matternhorn, z italské Monte Cervino. Proč jsme se rozhodli zkusit výstup z Itálie a ne ze Švýcarska? Hned objasním proč.

Jde o prachy. Švýcaři tě oberou už 50 km před Zermattem. Musíš zaparkovat na vyhrazeném parkovišti. Za prachy. Pak elektrobusem do Zermattu. Za prachy. Ubytuješ se v campu .Za prachy. A nedej bože, abys při výstupu na Matternhorn použil jednu ze dvou chat na hřebenu. Tak to máš za 200 CHF za 1 nocleh. Švýcary nesnášíme. Je jasné proč. Toto je ta dražší varianta výstupu.

Ale z Cervinie v Itálii, to je jiná. Když víš kam zaparkovat auto, tak si tě nikdo nevšimne. Policie neprudí. Když použiješ chatu Jean Antoine Carrel ve výšce 3850 m na Monte Cervinu, tak zaplatíš 20 EUR horskému vůdci. Na chatě jsou deky a polštáře, takže luxus.

Málo kdy se to podaří na první pokus. To byl i náš případ.

Rok 2001

Vladimír Bien /Ladla/ o 20 let mladší než já. Tichý blondák, který je v pohodě a nezmatkuje. Má také zkušenosti z velkých hor. Velmi dobře leze. Zdeněk Pokorný „Velkosemenář“ muzikant, tramp, člověk s obrovskou fyzickou výdrží, pohodář, ale co jsme netušili zkušenosti z lezení nulové. To jsme poznali až na hoře samotné. Alena Pečová zkušenosti ze skal i z hor. V horách můj častý spolulezec. Míra Peč autor těchto povídek.

Nebudu to široce rozvádět, ale nezdařilo se. Lád'a a já jsme skončili na Piz Tyndall 4241m. Alena zůstala se Zdeňkem na chatě. Hrozilo, že ohrozí nejen sebe, ale i nás. V průběhu sestupu jsme ho naučili slaňovat, což považuju za velký úspěch. Je s ním sranda, ale do hor nepatří.

Rok 2003

Vladimír Bien /Ladla/, dále Míra Novotný /Vrakař/, Václav Zákora – na svůj věk ve velmi vysoké lezecké formě a já Míra Peč.

Nebyl to dobrý rok. Po celém světě bláznivé počasí. I v Alpách to blblo. Chvilí sněžilo, chvíli přšelo. Po dvou dnech přestalo. Vencovi a Lád'ovi se jít nahoru nechtělo a tak jsem s Vrakařem na jeho naléhání vyšel k plesům u chaty L'Orionde cca ve výšce 2800 m. Postavili jsme stan. Všude spousta nového sněhu. Bylo zcela jasné, že cesta nahoru je uzavřena. Míra říkal, že se jde podívat k nástupu. Varoval jsem ho, aby nikam nelezl. Vrátil se

Monte Cervino

za 2 hodiny. Mokrý a trošku odřený. No jo sápal se po hladkých plotnách, sníh se s ním utrl a odjel pod plotny. Neposlechl. Vynadal jsem mu. Mohl se zabít!! V různých intervalech padaly laviny ze všech stran. Myslím, že Míra pochopil. A tak jsme stáli a dívali se jak to lítá.

Marný boj. Příroda nechtěla. Míra uvařil dobroty. Jednu noc jsme se vyspali a mazali do údolí. Nepršelo, nesněžilo, ale po cestě do Cervinie se i z malých potůčků staly divoké řeky. Ze skal hučely vodopády a byla lehká mlha. Jasný čas na ústup. Spolu s kamarády jsme naložili auto bagáží a odjeli domů.

Rok 2005

Malá sestava: Alena, Lád'a a já. Tak jsme si řekli, že by to do třetice mohlo vyjít. Vzáli jsme na cestu starou Felicii. Snad vydrží. Obsah 1300 cm³, benzín. Já s Lád'ou jsme pobalili lezecký vercajk. Alena si vzala na výlet sjezdové lyže.

Po dlouhé cestě a jednom noclehu na palouku jsme byli opět v Cervinii. Brilantně jsme zaparkovali na nejvyšším parkovišti. Na dovoleném placu.

Po ránu jsme se rozdělili. Alena si jela koupit permici na lyžování na Plateau Rosa. No a Lád'a a já jsme nahodili batohy a vydali se vzhůru na Monte Cervino.

Odpoledne jsme došli a po řetězech posledních 30 m vylezli na chatu. Chata byla skoro plná, cca 50 lezců. Seděli jsme na terase a pozorovali slunko jak zapadá za obzor. Nalevo pod obzorem bylo vidět Plateau Rosa, kde Alena lyžuje. Na terase se pohybovala a posedávala směsice lezců z celé Evropy.

Mezi nimi taky dva chlapíci z Brna. Dali jsme řeč. Jeden z nich říkal, že je mu 50 let. Tak jsem se ho zeptal v kterém měsíci se narodil. V září. Já v červnu. Tedy jsem byl starší.

Líčili nám jak v rámci aklimatizace vystoupili na vrcholy Castora a Poluxe. Dotaz: „A co vy?“ Tak jsme jim řekli, že jsme v rámci získání červených krvinek vypili pětilitrový demižon Merlota. Aklimatizace žádná. Mohlo by nám to scházet v závěru. No a když jsem si zapálil cigáro, tak jsem je tím dorazil a odešli do chaty.

Brzy ráno, ještě za tmy jsme se vydali na cestu. Nad chatou je koutová spára s oblézáním převisu. Jsou tam sice řetězy, za něž lze jistit, ale i tak je to dřina. Chlapíci z Brna šli asi tak 5 m za námi. Po hodině lezení 15 m za námi. Za 3 hodiny 100 m za námi. A na Piz Tyndall jsme kontakt s nimi ztratili.

Z Tyndallu následovaly 3 délky exponovaného hřebínku. Opravdové lezení se zanechanými postupovými body. Místy tak V UIAA. Předběhli náš horší vůdcové

Lád'a

s lany smotanými u pasu. No, ale my jsme se neustále jistili a postupovali na laně. Prošli jsme dolinkou Překroku a přes pás položených, docela sypavých ploten jsme se dostali pod vrcholovou hlavu. Přes tři fixy asi tak 150 m jsme dosáhovali k Jordanovu žebříku. Žebřík se silnými dřevěnými příčkami na dvou lanech. Pak ještě dvě lehčí délky na vrchol.

Italský vrchol a na něm železný kříž. Fantastický rozhled do okolí. Švýcarský Zermatt hluboko utopený v údolí. Ale čas běžel. Takže vrcholový snímek kamerou, vrcholové cigáro a stejnou cestou dolů.

Bylo 18.30 hod. Láďa říkal že na Tyndallu musíme být ve 21.30 hod. Pak by se na sestupu neměly vyskytnout problémy. Padla noc. Rozsvítili jsme čelovky a začali slaňovat hřebenem dolů. Počasí optimální. Měsíčná noc, -9°C , bez větru. Prostě krása. Ve 21.30 jsme byli na Tyndallu.

Zkoušeli jsme slaňovat na vzdálenost 50 m. Motala se nám lana. A tak jsme to dali po 30 m a to bylo podstatně rychlejší. Dostali jsme se na levou stranu hřebene a traverzovali a trochu slaňovali ke Grande Torre, velké skalní věži, která stojí nad chatou J. A. Carrel. Zdálo se nám, že to máme ještě daleko. Neměli jsme moc pojem o čase. Byla stále tma.

Věž se přiblížila natolik, že Láďa říká, abych to vzal dolů. Svázali jsme dvě 50m lana a já slanil pár kroků od plata chaty. Láďa to trefil mistrovsky!!!

Výsledný čas 24 hod. To bylo tím neustálým jištěním Lépe přijít později, než se někde zabít. Slaňoval jsem první.

Měl jsem dopředu uvařený čaj pod palandou, kde jsme spali a tak jsem ho jen ohřál. Pět litrů čaje. Ládis vstoupil do chaty a hodil lana pod stůl. A taky jsme tam naházeli úvazky, helmy, cepíny, mačky a vůbec krámy. Hlavně byla

žízeň. Ohřál jsem čaj. Mezitím co jsme ho pili, tak zbytek osazenstva zbrojil do útoku na vrchol. Ptali se nás jestli jsme byli na vrcholu.

Jó byli. Napotřetí. Šli jsme spát. V 11 hod. jsem se vzbudil a k mému překvapení zbyl na chatě jen Ládis. Šli jsme ven a dívali se na startovní převis nad chatou. Byl plný ledu. Kdo ví jak se dařilo dalším alpinistům po nás. Někteří to asi vzdali.

Také stará chata Luigi Amedeo di Savoia, která stála asi tak 5 m nad novou chatou zmizela. Asi ji zlikvidovali. Trochu se rozpadala. Usedli jsme na terase a popíjeli plechovkovou Plzeň a pokuřovali čerešňové doutníčky.

Asi tak po hodině jsme zametli a uklidili chatu a připravili slanění 2×50 m za zábradlí chaty. Zespondu začala stoupat bílá oblaka. Změna počasí k horšímu.

Italský vrchol

Doslaňovali jsme do úzkého Lvího sedla a smotali lana. Pěšky traverzem, pod Lví hlavou směrem ke Carrelovým oblým skalám. Tam je jeho kříž. Postihl ho tam pád, který nepřežil.

Pod Carrelovými skalami začíná pěšinka vedoucí k chatě L'Orionde a dál již vozová cesta okolo mléčných farem do Cervinie.

Začalo pršet. V dále v údolí jsem uviděl stát naši škodovku. Vedle ní Alena s deštníkem.

U auta to z nás spadlo. Napotřetí se to podařilo. Alena nám každému koupila půllitr pivka. To bodlo. Nutno říct, že Alena si taky dobře zalyžovala. Posílali jsme si SMS, takže jsme byli ve spojení a věděli co kdo dělá.

Sjeli jsme do Cervinie, kde jsme koupili 5 l Merlota v demižonu. Pak nás vzala ještě o 15 km níže na louku u potoka, kde svítilo slunce. Tak jsme tam přenocovali.

Pak tu byl ještě jeden problém. Láďovi se narodil kluk a on pro něj chtěl koupit plyšáka marmota /sviště/. A tak jsme se vrátili trochu zpět do Valtournanche. Při hledání obchodu s plyšákama jsme narazili na Cafe des Guides. Na prostranné terase stolky vždy pro 4 lidi. Okolo na 1,5 m vysokých sloupcích fotografie z dobývání Monte Cervina.

A na zdi plakety slavných horských vůdců. A hlavně na konci terasy stojí chata Luigi Amedeo di Savoia. Opravená. Je vidět, že Italové si váží své historie. Snegli ji vrtul-

Láďa Bien

níkem a po opravě postavili. Ještě jednou jsme se na louce u potoka vyspali.

Láďa koupil plyšáka a mohli jsme se vydat domů přes Lago Maggiore. U laga jsme zastavili a konzumovali bez Aleny víno dál. Na švýcarské straně se chystala ohromná bouře, ale nám to s Ladisem nevadilo. Měli jsme hodně pod kloboukem. Alena to nevydržela a šla spát do auta. No a my jsme na břehu na poslední chvíli postavili stan. Přespali jsme a trochu zmokli.

Ráno nastal konec světa. Všude se valila voda. Stříkala z kanálů a tekla všude. Na krev jsme na Aleninův kartou nakoupili ve statku benzín. Nebylo na co čekat. Vyrázili jsme směr St. Bernard. Ten nás zachránil před vodou. S jednou přestávkou jsme dojeli domů.

No a co říct na konec? Škodovka dojela do cíle. Musely se vyměnit shořelé brzdové destičky a za týden po dojezdu odešel alternátor. Škoda simply clever.

Vyšlo nám to.

Stará chata v kavárně

Na „vrcholu“

DENÍK AFRIKA

KENYA 1997

Opravdu velká výprava čítající dva lidi.
Tedy vedoucí výpravy a člen výpravy:
Petr Hejtmánek – cyklista, horolezec a dobrodruh
postižený Afrikou a já.

Petr Hejtmánek

Tak dlouho se vedou řeči, až se to nakonec stane.

To je asi nejuvstíznější věta, která může naznačit počátek mého výletu do Afriky. Tak to vlastně všechno začalo v roce 1997.

S Petrem Hejtmánkem /již 3× prověřeným dobrodružnými výpravami do Afriky/ jsme vedli ve Skaláku v restauraci Na Koupališti řeči. Témata se zprvu brala cestami obvyklými pro horolezce, tzn. lezení po skalách, horách, ledu a sněhu, úžasné výlety do světa. A jak už to tak po delším posezení bývá tak jsme se dostávali do větších a větších vzdáleností. Když jsme teoreticky projeli celou zeměkouli a vyřešili spoustu, pro nás zásadních problémů, tak jako vždy znalec divoké zvěře a neplánovaných situací skončil u jím milované Afriky. Dlouho jsem poslouchal a nutno říci, že to byly poutavé příběhy plné exotiky. A závěrečná perla přišla na konec, když se mě zeptal: „Míro, jel bys se mnou do Afriky?“

Souhlasil jsem. Proč taky ne? Mám rád bláznivé nápady!!! Tam jsem ještě nikdy nebyl.

Ještě určit cíl.

Cyklovýlet po Keni spojený s výstupem na Mt. Kenyu 5 200 m n. m.!!

No dobrá, už tedy vím co tam u těch černochoů budeme dělat. Koupání v Indickém oceánu to nebude, spíš to vypadá na dosti tvrdou cyklistiku po bůhvíjakých cestách mezi černochoy, zvířaty a rostlinami které, jsem možná viděl v botanické zahradě. Nebo taky neviděl a možná ani netušil že existují. Ovšem v tuto chvíli jsem si pouze hrál s myšlenkou, že by to eventuelně nemuselo být špatné.

Kontrolní otázka pro manželku, zdali by něco nenamítala jsem provedl v tomto stylu.

Sdělil jsem doma, vynikající nápad odjet na podzim do tepla mezi zebry a opice. Je to slušné se zeptat. A dostal jsem souhlas. Taky se jí to zdálo jako dobrý nápad.

Pak jsem na výpravu za divochy blaženě zapomněl! Jenomže čas ubíhá a nikdo ho nezastaví. Dostavil se Petr, kterého jsem jako jediný člen výpravy jmenoval vedoucím s tím, jestli bych si nechtěl nezávazně něco přečíst o kontinentu kam na podzim pojedeme?

Nechtěl!

Se slovy: „Plně ti důvěřuji. Chci to zažít natvrdo!“, jsme se rozešli.

Zase měsíc klid a nic se nedělo.

Pak zvoní telefon. Vedoucí výpravy vyzval člena k očkování. Jel jsem se tedy s ním naočkovat do Liberce na hygienu proti různým africkým chorobám. Nebylo toho očkování zase až tak mnoho, proto že minulý rok jsem měl jet na expedici do Číny a něco jsem v sobě už měl. Očkování se hodí kdykoliv a kdekoliv.

Samozřejmě plány se neutají. A tak když se Petra tak porůznu kamarádi vypytavali, kam že to letos do té Afriky jede a s kým že to letos jede: A tak jim to řekl.

A začaly legrácky! Obětí jsem byl pochopitelně já. A proč?? Jasná věc! Petr vynikající lezec, cyklista, asketik /když na to přijde/, neustále trénující sportovec. Naproti tomu já na hranici obezity, průměrný lezec, pět let jsem neseděl na kole a pravidelně kouřím. Opravdu ideální dvojice!!! Byl jsem varován cyklisty, že to nepřežiju. A když přežiju, tak Petra uvidím až při odletu do vlasti. Načež jsem jim odvětil, že máme každý svou vlastní mapu a svoje peníze, takže je problém ztracení tím pádem vyřešen.

No a pak došlo na rezervaci letenek u společnosti KLM /Létající Holanďané/. Proč si nezarezervovat? Vždyť vlastně co se děje? Pořád ještě nic!

Dále běželo léto. Jezdili jsme do skal, na pivo do hospod, pořádali jsme Alpská sympozia /setkání přátel se kterými jezdíme na lyže do Alp/ a výlet do Afriky se přibližoval.

Postupoval čas a s ním pomalu další přípravy. Jídlo, spacák pro tropy, tablety na úpravu vody, filmy atd. Dále se musela už konečně zaplatit letenka /23 600 Kč/. Když je opravdu nejhůř tak i ta jde s mírnou či větší ztrátou vrátit. Ovšem jak jsem ji měl v psacím stole tak už to bylo na 90 %jasné.

Tak jsem v bazaru BF sportu koupil horské kolo za 1 900 Kč. Docela dobrý kup!! Je pravda,že tahle mašina už něco zažila. Nicméně fortelná konstrukce ze železných trubek zaručovala, že by mohlo ještě měsíc vydržet. Jmenovalo se Delfín. Ještě došlo k úpravě, kdy pláště s duší byly nahrazeny kompaktními pneumatikami Made in USA z jednoho kusu gumy. Předpokládaná výhoda – v buši nepíchnutelné!!!

Léto skončilo, přišel listopad. Vše bylo připraveno. Zbývalo pár dnů do odletu. Dle logiky času i ty rychle uběhly a 18. listopadu 1997 jsem po poledni vzal Alenu do auta zajeli jsme k Petrovi, naložili kola v přepravních krabicích a vyrazili ku Praze.

Na letišti jsme ulhali nadváhu v zavazadlech, předal jsem Aleně klíče od auta, zamával jí a to už po odbavení nás polkl rukáv letadla KLM směr Amsterdam.

Když jsme se potom zdvihli z ranveje, tak mi Petr podal ruku a říkal: „Vítej na cestě do Afriky, kolego!“ Ano, bylo odstartováno. Na měsíc se stanu Emilem Holubem, cestovatelem po rovníkové Africe.

Snad to ve zdraví přežiju.

Deník Afrika – Kenya 1997

18. listopadu

Letadlo KLM odlet 18.40 z Prahy do Amsterdamu. Je to pouhý okamžik, za jeden a půl hodiny jste na letišti Schiphol v Amsterdamu. Je to takové dosti velké město cestovního ruchu. Na druhou stranu nutno říci, že orientace na něm je perfektní. Obrazovky s čísly nástupových bran, doprovázené abecedními ukazateli směru i podprůměrně inteligentního člověka navedou na správné místo odletu.

Tak tedy pomocí pojízdnych chodníků, schodů cedulí atd. jsme se dostali ke gate H 21 směr Nairobi. Měli jsme do odletu pět hodin čas a tak jsme na střídačku popocházeli po letišti. Asi tak hodinu před odletem jsme se vrátili a chvíli si hráli s malou černou holčičkou, která letěla s maminkou domů.

Airbus do kterého jsme nastoupili byl již částečně zaplněn cestujícími mnoha barev a různých sociálních vrstev. Airbus 310 zacouval od terminálu, najel na ranvej a zdvihl se do vzduchu na osmi hodinový let do Afriky.

Po večeri jsme upadli do hlubokého spánku a bylo hotovo.

19. listopadu

Probouzíme se a motory pořád běží. Je to dobré, ještě letíme. Moc toho není vidět, protože oblačnost je nadmíru hustá. Plánované přistání v 10.10 místního času. Časový posun dvě hodiny směrem dozadu.

Nalétáváme na sestupnou dráhu a po průletu mraků je vidět zem. S každou další minutou jasněji a jasněji. To co má být vyprahlou pouští je podezřele zelené a Petr říká, že tolik vodních zrcadel na krajině v tuto dobu nikdy neviděl.

Zdálo se mu to dost podivné. Já věděl houby. Měl jsem vyvalené oči a zíral jsem z výšky na Afriku, kde budeme za pár minut přistávat.

Upozornění letušek, připoutat a sedáme na airport Jomo Kenyata poblíž Nairobi. Vystupujeme z letadla rukávem. Stále ještě teplota v normě. Že by klimatizace?

Zaplatili jsme každý za vízum 30 USD a prošli do haly, kde se odebírají zavazadla.

A je to tady!!!

Vedro jako v peci! Hala je otevřena na jedné straně. Jsou zde zastoupení agentur zabývajících se službami /hotely, safari, vyhlídkové lety atd./. Odebereme si naše batohy a dvě krabice s horskými koly.

Petr kompletuje kola a já jsem pro oba koupil lahvé pivo se slonem ve znaku. Pivo Tusker nás bude občerstvovat v částech Keni, kde je aspoň trochu nějaká civilizace.

Je asi tak 39°C. Tryská ze mne pot a Petr se jenom usmívá. Prý bude tepleji. Samozřejmě že postupem času došlo na jeho slova. Jenomže my byli v tuto chvíli na začátku.

Kola Petr zkompletoval a řešil otázku jak ty naše zavazadla, včetně horolezeckého materiálu dopravíme do 18 km vzdáleného Nairobi. Řekl jsem mu, že nejsme žádné měkkoty a že to odvezeme jedním vrzem. Tak jsme naložili a vyjeli do Nairobi.

Je to úžasné když jedete po silnici a zpoza plotu vás okukují žirafy z příměstského národního parku. Ale, pozor! Jedeme bývalou anglickou kolonií a tudíž tu ještě po letech platí, že se jezdí vlevo. Také tu nepotkáte klasickou křížovátku, ale vždy kruhový objezd. Dále se platí keňským šilinkem a domlouváte se anglicky, jestliže neumíte svahilštinu, která je zde druhým úředním jazykem.

Jak jsem časem zjistil, tak horní vrstva černochoů /businessmani, úředníci adt./ hovoří anglicky nejen v zaměstnání, ale i mezi sebou. Je to taková nepsaná etiketa v této vyšší společnosti.

Tedy dojeli jsme do hlavního města, bez újmy na zdraví zato však nalokáni naftových výparů z motorů, které by u nás v Evropě už dávno byly na smetišti, ale tady slouží a slouží. Kruhový objezd s devíti pruhy a dál do City.

Zkušený cestovatel Petr zabočil do poněkud drsnějších, ale lacinějších čtvrtí města a po cyklorallye mezi 6–7 m vysokými hromadami odpadků, děrami od 20 cm hloubky až do metru a kanály bez mříží, jsme mezi spoustou černochoů dojeli do tzv. “Modrého hotelu“. Je to v podstatě noclehárna, kde je nutné mít s sebou visací zámek na dveře.

Cena je příznivá, takže pohoda. Zaplatíme za celý pokoj na jednu noc asi 130 Ksh, neboli 65 Kč na osobu. V této zemi to cestovatel vydělí dvěma a je v ceně v českých korunách. Tedy docela lacino. V tomto případě cena pevná, jinak se smlouvá.

Zašli jsme po ubytování do indické restaurace /styl kasárna/ na jejich specialitu budgúe /badží/. Orestované plátky brambor v těstíčku s děsně pálivou zálivkou kterou si můžete z mísy nadávkovat podle chuti. Já jsem to moc nepřeháněl. Indické chutě jsou podivné v tom směru, že vám po jeho požití téměř vždy ústa „shoří“.

Po jídle jsme na kolech odvezli část vybavení a jídla na naši ambasádu, kde pan Tvarůžek měl pro krajany pochopení a věci nám uschoval.

V podvečer jsme ještě zajeli na kolech do restaurace uprostřed City, kde při popíjení piva můžete sledovat jak na akácii hejna žlutých snovačů staví kulovitá hnízda. (Akácie – strom posetý ostny. Snovač – velmi pracovitý

a hlučný pták.) Oba jsou v mnoha variantách zastoupeni v celé Africe. Je to docela zajímavé se potit v zahradní nálevně, zatím co u nás je lezavá zima. Jsme na rovníku kde den má dvanáct hodin a noc též. A tak jsme hupli na kola a jeli se na to pořádně vyspat.

20. listopadu

Okolo 6.30 budíček a hurá za úkoly dnešního dne. Petr si ještě zařídil vízum pro Ugandu. Já měl za měsíc odletět a on měl pokračovat dál. Stálo ho to 30 USD a nervy při vyplňování dotazníku na jejich ambasádě. Ještě jsme mezi mrakodrapy v City našli centrální poštu a odeslali pohledy do Evropy. Ještě jedno chlazené v hospodě u snovačů a v 15.30 vyrážíme na plně vybavených kolech z Nairobi na odbočku C 98 směr Kandungu.

Tak to bylo aspoň kresleno na mapě. Avšak skutečnost je zcela jiná. Kličkujeme dvě hodiny směrem z města do přibližného směru cesty. Pomohlo nám jako opěrný bod jedno menší letiště a už jsme na té správné silnici a pryč od civilizace.

Po ujetí 35 km to v podvečer balíme, odbočujeme vpravo mezi pole a stavíme stan mezi dvěma velkými agave-mi. Ze dvou stran agave, ze třetí plot – dá se říci, že jsme na noc docela dobře chráněni. V náhradní lahvi na benzín máme myslivce, tak každý trochu usosne a i v tom vedru docela rychle usínáme.

V noci nás budí déšť a tak nahazujeme bleskově na stan tropiko a pokračujemev přerušném spánku.

21. listopadu

Ráno je příjemně chladné a všude kolem spousta památek

na déšť. Hlavně červený mazlavý jííl zalepuje celé kolo, které je na silnici třeba vyčistit.

Pijeme chladný multivitamín v upravené vodě /úprava vody chlorizace prášky AquaX/, pojíme napůl jedno mango a šlapem dál. Lehounce se dusím.

Jak by taky ne. Nairobi je ve výšce 1 670 m n. m a dál naším směrem tvoří cesta houpačky na svazích Mt. Kenyi spíše s tendencí nahoru než dolů. Okolo zelená krajina – manga, papaje, banány sem tam vesnice z palmových listů. Listopadová botanická zahrada. No nádhera!!

Celkem pěkně se nám šlape a občas Petr přibrzdí a ukáže mi nějakou zajímavost. Na vrcholu jednoho ze stoupání je vesnice a tak v 8.20 hod usoudíme, že nastal čas snídaně. Hotel Zebra, kurník pobitý vlnitým plechem má tu čest uvítat bílé muže z Evropy. Vlezli jsme dovnitř a Petr objednal 2× fazole s kukuřicí a čaj /i tady mu tak říkají/. Měl jsem docela velký hlad a tak jsem si s chutí dal. Vynikající jídlo!!

Dál a dál jsme jeli krásnou krajinou a před polednem jsme se dostali do městečka Tala. Žízeň dosahovala kritických parametrů a tak bylo nutno dotankovat. Na začátku městečka jsme odbočili do hospody s terasou. Na černošské poměry luxus!

Tři Tuskery na osvěžení a něco k jídlu. Nic tam neměli, ale to prý není problém. Ať si řekneme na co máme chuť a oni to zařídí. A skutečně zařídili. I cigarety mi odněkud přinesli. Tomu říkám servis!

Pojedli jsme ugali /hrouda kukuřičné mouky uvařená ve slané vodě + maso z kozy + zeleninové vařené soté + pálivé papriky/ a museli jsme za tím ohněm dát ještě pár vychlazených slonů.

A znovu na bicykly. Po odbočce vlevo skončila silnice a začala prašná cesta mezi plantážemi kukuřice. Sem tam

prodávali zcela čerstvé ovoce a tak jsme doplnili do zásob paji paji /papáju/ a razili dál. Náš dnešní cíl vodopády Fourten falls na řece Tana byl ještě vzdálen 20 km.

Asi tak 15 km od vodopádů začalo tak silně pršet, že jsme se museli schovat u černočů ve vesnici. Když to trochu polevilo, tak se pokračovalo dál. Ale, pozor nastaly kopce! Namíchal jsem tam to nejlehčí co jsem mohl, ale i tak jsem měl dojem, že co nevidět chcípnu.

Déšť jak rychle přišel, tak rychle odešel.

Jeli jsme v traverzu na svahu vysoké hory mezi kávovníkovými plantážemi. Vtom jsme spatřili vlevo bránu a upravenou cestu. Dali jsme se po ní a projeli ještě celkem dosti upravenou zahradou k bývalému koloniálnímu sídlu. Veranda v prvním patře by chtěla trochu pospravit, ale jinak vypadalo provozuschopně. Nahlédli jsme okny do místností. Krásná dlažba, krb, dokonce i pár loveckých trofejí zbylo na stěnách. Když byl dům v provozu, tak to musel být krásný kout na bydlení.

O kousek dál po cestě stojí kostelík. Byli jsme se podívat uvnitř. Byl proveden stroze, ale jeho interiér dýchal jemným holandským provedením. Zřejmě styl majitele přílehlé haciendy.

Opět začalo pršet, ale vodopády byly vzdáleny pouhých 6 km. Jízda po rovině už tak neunavovala a tak po projetí ještě jedné vesnice jsme odbočili na super bahnitou cestu a víceméně z kopce dojeli k Fourten Falls /14 vodopádů/. Práh řeky Thika, kde poměrně rovně plynoucí tok řeky padá náhle o 30 metrů níže a přibližně ve stejném sklonu pokračuje krajinou dál.

Velice příjemné překvapení nás čekalo na místě samém. Ministerstvo turistiky nechalo zbudovat novou dosti prostornou boudu s pozemkem ohraničeným ostnatým drátem kam měli ostatní černoši vstup zakázán. Obsluha

této nové základny je dvoučlenná. Šéf a pomocník. Koupíte zde pivo, kolu a dokonce vám i uvaří.

„Jsme tu pro Vás“, tak nás přivítali. Postavili jsme si stan i s tropikem, neboť bylo zcela jasné, že bude v noci opět cedit. Obsluha zapálila v boudě petrolejku, sedli jsme okolo stolu a u pivka jsme vedli řeči. Okolo 23 hod jsme to zabalili a šli spát. Celá noc opět pršela.

22. listopadu

Ráno jako malované. Slunce svítlo na plné pecky a tak jsem se rozhodl, že vyperu své osobní oblečení. Černoši mi za dvě cigarety ohřáli vodu a dali trochu modrého pracího prášku OMO. Absolutní jednička mezi všemi pracími prášky světa!!!! Svoje dlouhé plátáky a triko jsem nikdy neviděl tak čisté. A to zcela jistě pod 40 °C. Hodil jsem to na šňůru za barák a za hodinku to bylo zcela suché. Cestovatel by měl malinko držet na hygienu, tím se liší od místních trošku divočejších obyvatel.

Také jsme s Petrem umyli v rychle tekoucí řece kola a šli lovit snímky pod vodopád. Černoch nám hlídal umytá kola a my jsme fotili.

V této roční době by měla Tana téci 14 pramínky přes hranu vodopádu. Měla!

Ale to co se řítilo dolů předčilo všechny naše představy. Zpěněný proud vody hnědé barvy nasycený odnášenou zeminou se s rachotem řítí z velké výše do koryta řeky. Občas se v něm mihla kláda či keř odtržený ze břehu. Koryto sotva stačilo. Docela slušná povodeň!!

Při fotografování nad hranou vodopádu se Petr smekl a vletěl levou nohou mezi kameny. Dost tvrdě si ji obrazil. Kdyby si ji zlomil, to by cesta skončila velmi brzy.

Je po poledni, ošacení uschlo a vypadá to, že opět po-

jedeme. Skládáme uschlý stan a najednou kolem začínají poletovat brouci zlatohlávci. Začíná lov! Pomalounku stahují větve stromu a Petr chytí velmi hezký exemplář – samičku.

Rozloučíme se s pracovníky černošského cestovního ruchu a cestou mezi kávovníky pokračujeme dále na sever. Podaří se nám trefit na silnici a okolo 14 hod. stavíme na jídlo v putyce /capatí – placky z kukuřičné mouky + brambory + zelí/. Starý žebrák ze vsi to po nás dojedl. Ale, pivo jsme mu z výchovných důvodů nekoupili.

Smála se na nás děvčata, bílý muž je v těchto končinách atrakce – kam jsme přišli tam nás obklopila spousta lidí.

Na trhu Petr zabodoval s jabloneckou bižuterií a po veselém smlouvání jsme opět doplnili zásoby ovoce na další cestu. A znova do sedel.

Klesáme. Táhlý 15 km dlouhý sjezd. Vlevo u cesty velký poutač Green bar. Otáčíme na levou ruku a dáváme pár chlazených slonů a pohled do mapy. Zatím jsme se nezmýlili. Na závěr posezení proběhne skupinové foto s hosty baru. A znovu kupředu. Okolo 19 hod. stavíme stan nalevo od cesty asi kilometr do hloubi zahrad. Ejhle v noci neprší.

23. listopadu

Je neděle a už ráno se domlouváme, že navštívíme místní katolickou mši v nějaké vesnici po cestě. Protože jednou za týden by se měl každý správný křesťan umýt a jít do kostela.

Odbočujeme na Embu a po padesáti metrech narážíme na prodavačku banánů. Za 15 Ksh + jedny náušnice kupujeme půlmetrový trs banánů. Potom když ho spořádáme, tak jedeme dál stále více a více stoupající cestou.

Po 5 km nás zaujme termitiště podobné kupičce sena, ze kterého vyrůstají podivné bílé houby. Po rozemnutí mezi prsty je cítit pach oslího salámu. Jíst je nebudeme a tak pokračujeme.

Je 12.24 a zastavujeme ve stínu pod akáciemi. Teploměr ukazuje ve stínu 42 °C a na slunci 57 °C. Je to docela pařák, ale dá se v tom pomalu chodit. Chvilí to zkouším, ale pak si radši lehnu ke kolům.

Petra to horko kupodivu neskolí a tak honí po stromech a ve vzduchu brouky /krasce/. Daří se mu. No a já zajišťuji usmrcování brouků chloroformem. Úlovek v počtu šesti kousků, to je pěkný úspěch!

Hupneme na kola a chvilí do kopce. Vesnice Kaeva je ne-daleko. Velký bílý kostel u cesty a za ním vesnice. Než odjedeme 50 m od hlavní cesty obklopí nás asi stovka lidí, většinou dětí a zvědavě nás okukují.

Před kostelem stojí enduro Yamaha důstojného otce. Opíráme kola poblíž a vstupujeme. Usedáme na zadní lavice a jsme potichu, kázání už začalo. Lidé v lavicích si nás samozřejmě všimli. Poté i důstojný pan farář. Rychle prošel mezi lavicemi a plynulou angličtinou nás uvítal. Otázal se nás jestli jsme křesťané, odkud jsme a pak se nám omluvil za to, že bude pokračovat ve svahilštině, protože více věřících hovoří tímto jazykem.

Vrátil se k oltáři a pokračoval v kázání. Vytušili jsme, že se nacházejí u tématu zrady Jidáše Iškariotského, který prodal Krista jeho nepřátelům za pár grošů. Černý farář ve sněhobílé tunice začal strašit ovečky a těžce jim osvěžoval paměť, co se týče Písma Svatého. Opravdu se před ním valná většina třásla. Potom však nastala pomlka v kázání. Vstal ženský sbor z prvních lavic a spustil velmi rytmický gospel doprovázený bubny. Supershow!!

Neustále přicházeli noví lidé se na nás podívat. Po hodině jsme se tiše vytratil. Jenomže jak jsme opustili kostel a vzali si kola, tak jsme vedle asi tak 60 m uslyšeli další pěkný zpěv s doprovodem bubínků. Ozýval se z blátěné chýše pokryté rákosím. Zašli jsme dovnitř a byli jsme na další souběžné katolické mši.

Kola nám další důstojný otec zamkl do kanceláře, prý proto, aby nám je někdo neukradl. Já si spíš myslím, že proto, aby nás chvilí udržel na mši.

Není kam spěchat. Venku je stejně okolo 50 °C. Zůstali jsme do konce. Teplota mezi tím slezla na přijatelných 42 °C.

Potom zase šlapeme dál, abychom zachovali denní porci 50 km. Městečko Kivaa nás vítá už navečer a to spoustou nalitých a nafetovaných černochoů, kteří se potácí po ulici a pořvávají na nás. Ještě nejsou úplně v nebezpečném transu a tak máme čas si zajít na pár podvečerních piv do salónu, který vypadá jak po nájezdu Apačů. Jinak místní luxus!

Vzhledem k tomu, že se blížíme na sever se etnika míchají. Tedy černoši se Somálci. Postavy obyvatel štíhlí, jsou vyšší a dosti značně ubývá černé barvy na jejich pleti.

Ale když jsou v ráži tak houby záleží na etniku.

Tak, šup do baru. Je to i s obsluhou. Štíhlá holčina se nás ptá co si dáme.

Pivo!!

Podá nám oběma ruku. Mě, ale podrží déle a zírá mi do očí. Musím uznat je velmi hezká! Petr říká, že by nebyla ani moc drahá. Neriskujeme a zůstáváme u piva. Je už dost pozdě a tak je třeba vyjet za město do buše a postavit stan dřív než přiletí moskyti. Příhodné místo nacházíme asi 3 km za městem. Nasadíme tropiko a stačíme ještě ulovit pěkného brouka /tesaříka/. V noci prší.

24. listopadu

Už druhý den Petra bolí zuby, snad ho to přejde. Uvidíme. Chladné ráno, dobře se jede. Sjezd 7 km na hráz přehrady Kitara na řece Tana. Odtud v dálce vidíme Mt. Kenyu.

Ve stoupání za přehradou při jízdě náhle postřehnu na silnici kouli asi 15 cm v průměru. Jakoby byla smotaná z nějakého pásku. Petr se směje. To je přece africká milionnožka. Velká stonožka po rozvinutí dlouhá asi 30 cm a 3–4 cm široká. Asi přes 200 nožiček. Když je zavinutá v kouli, tak ji žádný pták nespolkne. Také se tímto způsobem zřejmě chladí. Tak jsme ji zvědavě rozmotali a vyfotili. Strašlivě lehtá na dlani!

Já a stonožka

Dost pijeme a po ujetí 28 km od místa noclehu v místech velikánských kopců stopneme veliký nákladřák. Sami dva na obrovské korbě, naloženi i s koly sledujeme ubíhající krajinu a jsme dovezeni na okraj města Embu.

Než dojedeme do centra, tak musíme projet tolik serpentin, že by vydaly na několik velmi slušných horských prémie.

Máme štěstí! Přímo u cesty stojí velmi solidní hotel. Majitel Ind, což značí lepší kuchyni a možnost se vykoupát. Píšu deník a Petr se koupe, pak to prostřídáme. Mezi tím nám přinesli kuřata s hranolky a velmi ledovou kolu. S postupem času povoluje polední žár a my uvažujeme jak postupovat dál.

Jasná věc. Odjet za město do stínu, doplnit ovoce a ulovit stopa na Meru. Neboť je tam taková spousta kopců, že bychom to v nich asi nepřezili. Tak to urychleně taky zrealizujeme.

Ještě jsem u cesty k tomu všemu ovoci dokoupil cigárka a daří se s pickupem popojet do Chiuca. Na konci městečka nás zaujaly velké střechy z rákosy Odbočili jsme a vjeli do honosné brány a octli se v lodgii pro bílé. Dosti slušné baráčky na ubytování, restaurant a před nimi nasázené papáje. Mezi paji paji kokosové slunečníky o průměru okolo 6 m a pod nimi lavice se stolky. Opravdu pěkné.

Vyšla majitelka, jak jinak hovořící plynou angličtinou. Donesla pívko a už nás chtěla ubytovat. Přepěkná kočička, velmi podobná jedné dívčině z Poděbrad co s námi jezdí do Alp na sjezdovky. Docela jsem zíral!! Opět jsme odolali erotickým lákadlům a vyjeli zpět na silnici.

Stopování aut! OK! Byly celkem tři pokusy a všechny platné. Vysadili nás u vesnice Ngeru, v horské oblasti, kde se pěstuje čaj.

Až se setmělo, tak jsme sjeli vpravo pod cestu k říčce

Thachi a postavili si stan bez tropika pod střechu staré dílny, kdysi používané na opracování opuky /kvádry/. Pod plechovou střechou člověk nezmokne. V noci supertvrdě lilo!

25. listopadu

Pohodová noc a klidná snídaně. Stále drobounce prší. Dáváme si na rozjetí 4,5 km do kopce, který mi připomíná buben mamutího skokanského můstku. Pak stopneme pickup, který jede až do Meru. V 8.35 hod. přejíždíme rovník.

Z Meru tvrdým stoupákem a dále po stále zvlněných na 5 km stoupajících silnicích.

Jsme ve výšce 1740 m n. m. a na 5 km rovném úseku uprostřed rovinky zastavujeme a pozorujeme paviany ba buíny jak se živí odpadky vyvezenými na lesní cestu.

Další a další kopce. Konečně dojíždíme na odbočku ve výšce asi 2417 m n. m. Jedno chlazené a pohled na Bátorovu reklamu propagující boty na safari pro celou Afriku. Odbočení vpravo a začal 30 km dlouhý sjezd do města Isiola. Přibližně po 15 km krásného sjezdu zastavujeme u dřevěného baráku o rozměrech 10×30 m nacpaného veškerým suvenýrovým sortimentem Kenyi. Spousty figurek z ebenu, oštěpy, štíty, luky atd. Moc se mi líbila žirafa z ebenu vysoká asi 130 cm. Už jsem se viděl jak letím domů jumbem a mám ji postavenou vedle sebe a objímám ji okolo krku. Krásný sen. Má to ale jednu malou vadu. Byli jsme tam na kolech a ne jeepem.

Tedy jednu colu a sjezdem 15 km do Isiola. Poněkud větší městečko, kde jsme sehnali zásobu chleba na další dny a zastavili se u Inda v hotelu na kuřeti. Tamtéž jsme doplnili vodu.

Když jsme se chystali odejít z hotelu, tak místní pasák přivedl dvě mladounké Somálky, asi tak okolo patnácti let a nepřímou nám je nabízel. Posléze i přímo. Byl z toho opět odjezd 4 km za město do buše kde jsme přenocovali. V noci prší.

26. listopadu

Skončila silnice, začala roleta. Byla tak hustě hrbolatá, že cyklista musel volit ty nejlehčí převody, aby se frekvencí šlapání vešel mezi vlny. Leje, hrboly, díry, bahno! Bolí mě levá achilovka. Nyní se pohybujeme v kraji, kde žila Joyce Adamsonová autorka knihy „Volání divočiny“.

V terénních vozidlech nás předjeli angličtí vojáci, kteří po čtyřech kilometrech odbočili doprava na vojenskou základnu. Hoši od SAS.

U rozcestníku se schováváme před sílícím deštěm spolu s několika domorodci a čekáme, až to trochu povolí. Malinko se to po hodině zklidnilo. Tak tedy dál!

Po 5 km dojedeme na zajímavé místo, trochu se po něm projdeme a zafotíme. Je to docela čerstvé lávové pole, ještě moc nedotčené místní dravou vegetací.

Ujeli jsme 32 km a dojeli do Archer's Post ve výšce 880 m n. m. Čas pojíst. Jako obvykle dáme něco ve stylu fazole + zelí + brambory a velmi horký čaj s mlékem /všude je skladba čaje stejná/.

Pak se po stále rozbité cestě suneme dál. Po 5 km jízdy stopujeme landrover r. 60. Přejel nás asi o 200 m a vypádlalo to, že pokračuje dál. Ale, začal couvat směrem k nám. Velká radost na naší straně! Dostaneme se rychleji dál.

Vozidlo zastavilo a my si ho mohli pořádně prohlédnout. Dorazy listových pružin vzadu podloženy špalky, gumy sjeté až na plátno, vůle řízení 90°, bez funkčních

brzd /to jsme nevěděli/. Řidič průsvitný Sambur, 8 dioptrií, naprosto v pohodě. Na korbě sedí Samburka na krku talíř z korálů, zavinutá do jednoho kusu látky, oči zarudlé od žvýkání koky a vesele si zpívá.

Nastoupíme a už si to svištíme buší. Petr jí za chvíli navrhne, že si ji vyfotí. A ona, že za peníze! A my, že peníze nemáme! Tak, že za dárek. Souhlasí a bere prsten s bílým kamenem. Pak, ale říká a výmluvně naznačuje, že nás nechá stejně zabít. Opravdu cestou potkáváme ozbrojené Sambury /kočovníci-pastevci, severní obdoba Masajů/. Lidové kroje, pistole, pušky, kopí. Přesto ji Petr fotí.

Náhle vleze na zadní část vozu a místo skoku nekontrolovaně padá přes postranici vozu, ale velmi nešťastně na betonový můstek a dále do strmé stěny řečiště přímo na hlavu. Slyšeli jsme lupnutí vazy a žena byla na místě mrtvá. Poslední fotografie 5 minut před smrtí!

Pád se odehrál v rychlosti okolo 65 km/h. Auto však jede dál. Řidič nestaví, jen pomocník se ještě chvíli otáčí do zadu. Odbočujeme doleva na Wambu. Surfing po písku pokračuje!

Ve vesnici pod horou Warges 2 644 m n. m. náhle šofér zastavuje a rozčileně zdvihá ruce a cosi vypráví. Pomocník vystoupil a lehl si pod přední kola a začal dotahovat matice na čepech řízení. Dojely až na konec, kde se zastavily na závlačkách. Ještě jeden pořádný hup a mohlo být posekáno. Ale francouzák a kladivo slaví úspěchy!

Po dotažení pokračujeme a auto o mnoho lépe sedí. Za brodem vidíme autobus, kterému upadlo přední levé kolo. Šofér na tom pracuje jako divý, ale sám. Cestující sedí nad silnicí na břehu a nikoho ani nenapadne přiložit ruku k dílu.

V protisměru se objevuje džíp plný ozbrojenců. V Keni totiž probíhá volební kampaň a toto je ochranka jedno-

ho z kandidátů kmene Samburů. Oblečení v tom, co kde sehnali z armádních skladů. Se zelenými barety vypadají jako konžští žoldáci. Mají německé opakovací pušky, asi tak ze sedmdesátých let. A samozřejmě všichni žvýkají koku a betel. Tedy jsou nafetovaní a vysmátí.

Pár z nich přisedne k nám a pokračujeme v divoké jízdě buší. Jedeme z kopce dál bahnem a co chvíli zád' auta hluboce brousí vegetaci. Tu na jedné, tu na druhé straně cesty. Vtipně se shýbáme a dáváme si pozor na oči. Akácie mají opravdu dlouhé a tvrdé ostny. Malé zaváhání a...

Po projetí dosti hlubokého brodu cesta náhle v prudkém úvozu výrazně stoupá. Zastavil se motor! Jsme v polovině kopce. Šofér se ještě snaží chytit na zpátečku, ale marně. Se slovy: „Nemá to brzdy!“, bleskurychle vyskakují. Petr za vteřinu také. Černochům to chvíli trvá, ale potom jako jeden muž opustí vozidlo i oni. Auto kličkuje pozadu roklí a 2 m od řeky s velkou ránou pozadu narazí do břehu.

Všichni vstáváme z bahna a scházíme se u auta. Šofér žije, pomocník taky, jen se trochu otloukli. Kola přežila tu pecku bez úhony, takže z nás pěšáci nebudou. Všechny důležité věci musí mít cyklista u sebe na těle ve velké ledvince /uschováte v nich fotoaparát, peníze, pas atd./. Prostě spoustu nezbytných věcí pro to, aby vaše cesta tak brzy /v případě, že kolo zmizí, a to jakýmkoliv způsobem/ neskončila.

Tak tedy nastalo opětné natočení auta. Šofér spojil dva dráty pod řízením. Pomocník zatočil startovací klikou a po naskočení motoru a rozjetí auta jsme postupně na korbu doskákali. Tohle tedy vyšlo!

Ďábelská jízda po písčité cestě pokračuje. Projíždíme několik za sebou rychle jdoucích brodů. Voda teče až do korby, ale motor zaplat'pánbůh nevydadil. Náhle černoši říkají, že teď to bude opravdu nebezpečné a zavěsí se

všichni zvenčí na konstrukci vozu Napodobíme je. Jak všichni v jeden okamžik vyskočí, tak my okamžitě také. A bylo taky proč!! Před brodem urvala silnici voda a místo plynulého nájezdu je silnice useklá a auto přistálo v 2 m hluboké díře a zcela pochopitelně chcíplo. Můj názor byl v té chvíli ten, že už dojezdilo. Ovšem, stará dobrá anglická práce slavila úspěch. Vozidlo bylo opět rozpořehováno a Petr si na ně naskočil. Černoši a já jsme šli radši pěšky. Když jde od přírody líný černoš pěšky, to asi značí, že se na "tvrdo" bojí. Sledovali jsme za pochodu přes řeku, jak autu opět v kopci vysadil motor. Avšak řidič to vyřešil velice mazaně a to tak, že nasměroval auto na akácii a tak zastavil. Vykládáme kola a prastarý landrover ověšen černošy mizí v dáli. Snad to přežijí!

Připadáme si v tuto chvíli jako v po hádce Malý obchod na kopci, kde si kupujeme colu. Okolo nás postávají Samburové zahalení do červených kusů látek, vytahané uši ozdobeny šperky z korálků /vypadalo to na jablonecké produkty/, držící kopí, za opaskem nože a krátké mečíky.

Ze všech stran přicházeli další a u obchůdku se vždy na chvíli zastavili, podiskutovali a zase pokračovali dál do buše. Postáli jsme také skoro hodinu a byl to opravdu silný zážitek.

Jenže blížící se soumrak nás donutil sednout na kola a urychleně hledat místo na nocleh. Po 2 km jsme našli idylické místo u velké asi 30 m vysoké skály složené z 5 ks obrovských oblých balvanů. Čeká nás 12 hod. noci. Až do rána prší.

27. listopadu

Rozednění na rovníku trvá slabou čtvrt hodinku. V ten moment zmizí moskyti a dá se opět popojet dále. Snídaně

jsme moc nedrželi. Spíš se ráno napijete z cyklistické lahve/ po ránu je obsah příjemně chladný/, pojíte ovoce a to stačí. Pak tři hodiny jízdy ve snesitelném, po noci příjemně vychlazeném dopoledni, no a pak se vše rozpálí. To, ale zcela určitě nebyl případ tohoto dne.

Jedeme dvě hodinky po cestě v buši. Okolo zeleno a sem tam nedaleko od cesty vidíme chýše kočovných Samburů. Začíná lehounce mžít, pak poprchávat a během pěti minut se spustila katastrofální průtrž mračen. Potoky vody bičují buš. To tedy opravdu není vyprahlá Afrika!!

Při teplotě 22 °C a dešti je cestovateli najednou citelná zima. Padlo rychlé rozhodnutí. Rychle k lidem, rychle k ohni!! Jen v té zimě nezůstat venku.

Zatáčíme k ohradě z nasekaných větví akácií. Uprostřed stojí strom a vpravo od něj oválná chýše o výšce okolo 1,5 m upletená z proutí a uplácaného bahna. /Je prý tak vysoká, jak vysoká je žena, která ji staví./

Do deště vyleze malý chlapec, který se s Petrem rychle domluvil. Hoch odstranil velkou větev a my protlačili kola doprostřed ohrady. Pak nám chlapec ukazuje, abychom s ním rychle zalezli do chýše. Tak tohle na zájezdu s Čedokem nevidíte!!! Po průlezu v dřepu se krátkou chodbičkou dostáváme do jediné oválné místnosti. V první chvíli nic nevidíme, protože je všude plno štiplavého dýmu. Chlapec nás usadí dozadu ke stěně na suché kozí kůže. Do střechy obydlí tluče déšť a my jsme pro pár hodin z nejhoršího venku. Když se trochu rozkoukáme, tak vidíme malé ohniště a za ním matku kojící dítě. Malinké miminko! Vedle ní leží ještě dvě malé holčičky. Naproti matce otec. Starý slepý Sambur, který chová další plačící dítě a zpívá mu ukolébavku. Pak ještě děvče okolo třináct let, zde tak akorátve věku na vdávání. Posledními obyvateli chýše jsou tři malá, asi 50 cm dlouhá kůzlátka uvázaná na sisálových provázcích u stěny.

Africká chýše

Petr přes chlapce komunikuje s obyvateli chýše. Matka nám na ohni uvařila silný, horký čaj s mlékem, který s povděkem přijímáme. Na našem benzínovém vařiči jsme jim potom na oplátku uvařili bramborovou kaši. Bylo na nich vidět, že jim chutnala. Za tablety acylpirinu Petr fotí. Tento obrázek ze života kočovníků bude pro mě ještě asi dlouho jedním z velmi nevšedních zážitků z černého kontinentu.

Po dvou hodinách déšť ustal a vykouklo slunce. Loučíme se. Cesta stačila uschnout tak rychle, že je tvrdá a bez bahna. Kousek popojedeme. Ve směru naší cesty přijíždí džíp s plachtou. Hned ho stopneme. Na boku nápis KENYA POLICE. Posádka pět policistů jede dohlížet do vesnice Lodondokwe na průběh volebního shromáždění. Auto je ve velmi dobrém technickém stavu, to je vidět už

na první pohled. Kola dáme pod plachtu a nasedáme. Vojači se upřímně diví tomu, že se nacházíme tak daleko od běžných turistických cest. Auto se rozjíždí a my s hrůzou zjišťujeme, že řídičský styl všech černochů je stejný. Zařadit a zaseknout pedál plynu až na podlahu. Snad nás dobré terénní gumy udrží na cestě!

Projeli jsme dva středně vysoké brody a zastavujeme před třetím. Řečištěm se valí spousta vody a v místě brodu se zdvihá vlna 1,5 m vysoká. Pozorujeme že s každým i minimálním zesílením deště, vody v řece okamžitě přibude. A naopak. Tak tedy čekáme na ten vhodný okamžik, abychom přešli. Také to může trvat v nejhorším případě i pár dní. Doufám, že voda do pár hodin klesne a my budeme moci pokračovat.

Máme společnost! V protisměru dojel k brodu nákladník s boudičkou na turisty. Asi jede na nějaké safari do vnitrozemí. Jak jedna, tak i druhá strana vrhá do proudu kameny a podle výšky vyšplouchnutí odhaduje současnou hloubku na brodu. Trvalo by to asi opravdu ještě velmi dlouho, kdyby situaci nepřímo nevyřešil asi 40 kg vážící Sambur, který přišel k brodu ze strany od nákladníku. Vykasal si velký kus látky, jediného svého oblečení nad kolena, sandály vzal do ruky a opíraje se o oštěp pomalu přebrodil řeku. V ten moment jsme s hrdinnými keňskými policisty naskákali do vozu a jako první přešli řeku. Bylo nám jasné, že směrem zpět se vracet určitě nebudeme. V Lodondokwe je konečná. Policie zaujme posty po vesnici a my se jdeme najíst a napít.

Do vesnice proudí ze všech stran slavnostně ozdobení Samburové s dětmi. Obrovský mumraj! Neodvažujeme se fotit. Pak se náhle masa lidu přesune na jižní stranu vesnice, kde k nim hovoří jejich kandidát na keňského presidenta. Zůstali jsme na návsi sami. Doplnili jsme vodu a jeli za

vesnici. Tam začíná opět pálit slunce a tak sušíme celou výstroj. Zajímavý pocit. Tolik lidí a tolik barev. Policie se vrací a my pokračujeme dál do pro nás neznámých končin.

Při tom sušení se setmělo a tak stavíme stan na písku u cesty, asi 2 km od vesnice. Okolo jdoucí nás varují před slony. Prošli jsme si okolí noclehu a poté co jsme nenalezli trus, známku jejich přítomnosti se vracíme a jdeme v pohodě spát. V noci průtrž mračen. Stan od Salewy vydržel i tento nápor vody. Jsme v pohodě.

28. listopadu

Od rána hustě leje. Desátá hodina rozhodne! Opravdu v 10.00 hod. déšť ustal! Že by už nezapršelo? Ani náhodou! Po hodině opět začalo. Ještě se k tomu přidávají ukrutné kopce! Za každou zatáčkou začíná další stoupání. Nekonečná dřina!!

Zkolaboval mi fotoaparát. Po odšroubování objektivu vytekla z aparátu voda. Neměří, neposunuje film, prostě hotovo. Petr bude se svým funkčním aparátem jistit zbytek obrazové dokumentace.

Jedeme do prudkého kopce a nejpevnější část cesty je dno jednoho ze dvou koryt od aut. Je tak hluboké, že náboj předního kola jede pod vodou, i když jsme v kopci! Jen vydržet a neupadnout! Zbytek cesty jsou pohyblivé písky, tekoucí proti nám.

Achilovka bolí. Mám tam namíchány ty nejlehčí převozy a i přesto je to nelidská robota!

V kopci se náhle objevuje skalní amfiteátr a u cesty stojí skála ve tvaru míče. Stojíme před 12 m vysokým míčem ze žuly a jen zíráme. Odložíme kola snažíme se na něm popolézt nahoru. Kdepak! Je velmi hladký! To se příroda zase jednou vyřádila! Tohle je pro jiné borce.

A zas do těch hnusných kopců! Ach jo, kde tyhle hory končí?

Došla voda na pití! Je jí tady, ale dost a dost, protože nám zase shora leje na hlavu. Vytahujeme tropiko od stánu. Částečně se jím chráníme a také pomocí něho chytáme vodu na pití. Jsme sami dva někde na kopcích Keňské vysočiny, nikde nikdo. Opuštěná krajina kterou smáčí déšť. Nic moc pohoda.

Dlouho sedíme pod akácií zakrytí tropikem. Petra začínají v pravidelných intervalech brát bolesti v zubech. Celková nálada v tuto chvíli jest velmi mizerná.

Normálně slyším špatně, ale velmi rychle se mi zvedla nálada, když jsem zcela zřetelně uslyšel zvuk namáhaného motoru. Tipovali jsme s Petrem podle řevu co by to asi mohlo být za značku.

Ale protože Afriku zásobují Japonci, tak to hádání nebylo až tak složité. Toyota Landcruiser s plachtou na naše mávání zastavuje. Petr se dohaduje s šoférem a já se jdu podívat pod plachtu. No nazdar! Asi 22 lidí namačkáno na ložné ploše. Vytíženost jako vždy velmi vysoká! Nevím, nevím jak se tam ještě my dva vlezeme. Řidič ovšem praví: „No problem“.

Moje kolo uvážou za traversu před motorem a Petrovo na konstrukci střechy. Nastoupíme k těm 22 lidem a jedeme. Kuriozní byl ovšem ten fakt, že stoupání po 500 m skončilo. Z buše vystoupilo pár černochů a postupně se zavěsili za konstrukci auta a jeli někam s námi. U jednoho ze složitějších brodu jsme potkali řádovou sestru z Holandska a trochu si ní popovídali. Po brodu jsme vyjeli na obrovskou náhorní plošinu, rovnou jako deska stolu. Na zelené pláni se pásala velká stáda zeber, antilop, sem tam žirafa a pštrosi. Dokonalé safari!!!

Cestující se různě obměňovali a u cesty byly vidět sem tam i malé domečky. Blížíme se do vesnice. Ano, Isumi křižovatka cest.

V hospodě na rozcestí jsme si dali několik hrnců čaje s mlékem a andazi /něco jako naše koblihy/. Pak pivečko se slonem a odbočujeme na rovnou cestu směrem na západ. Naše cesta se začíná otáčet směrem zpět. Pět kilometrů od nás prší, tvoří se obrovská duha a naše cesta míří k ní. Už je tady zase pohoda!

Směrem na Sukuta lei Marmar jedeme nepatrně klesající rovnou cestou. Okolo zebry, antilopy a perličky supí. Je pohoda, časová reserva a tak stavíme. Petr fotí, já sleduji zvěř dalekohledem.

Je to úžasné! No jo mocná Matka Příroda!

Pár kilometrů před městem nás na kole dojíždí mladý Sambur. Pozor, moderní muž! Je sice v kroji, ale je na místní poměry velmi dobře vybaven. Na nosiči veze prošivanou deku, deštník a ještě pár věcí, co jeho soukmenovci snad ani nikdy neviděli. Na ruce má fungující digitální hodinky a mluví plynule anglicky. Jo a pořád se usmívá. Nelson Letarkush. To je on! Moderní Sambur. Indické kolo na kterém jede je nablýskáno a vybaveno dokonce i světly. Nechá se prý klidně vyfotit, ale za dáreček. Vsadíme do hry tričko jednoho z našich sponzorů firmy na kola Rejd sport. Tohle vyšlo! Fotky snad taky.

Vede s námi řeči a po 5 km se rozloučil a odbočil doleva do plání, prý tam někde je jeho vesnice. Nechal nám svou adresu. Měli bychom mu napsat! Okolo 17 hod. dojíždíme do Sukuta lei Marmar. Usedneme do hospody a povečeříme naše oblíbené fazole. Dáme si pivko, když v tom vkročil do hospody bílý muž!

Museli jsme mezi černochoy asi dost svítit, protože hned jak vstoupil zdvihl významně obočí, přistoupil k nám a po

pozdravu se nás hned zeptal odkud jsme.

Když jsme řekli, že jsme z Evropy, tak byl nadmíru nadšen. Ještě se otázal, jestli se zdržíme a kolik máme času.

Po odpovědi ano a dost, si v klidu sedl k protějším stolu a začal se osvěžovat pivem. Pohovořil svahilsky s místními, přečetl noviny a takové ty věci co se dělají v každé hospodě. Pak když popovídal přešel k našemu stolu a otázal se kde budeme nocovat.

Když jsme mu řekli, že jako vždy v savaně, tak se zděsil. Není to tady dobré místo na nocování venku. V okolí jsou banditi. Pojedete se mnou na ranč!

Vylezli jsme z hospody a šli k prostornému terénnímu automobilu. Toyota Landcruiser 4×4 diesel. Cena 2 500 000 Ksh, tedy 1 250 000 Kč. Na velké korbě sedí na šesti sedadlech černoši. Je tam, ale ještě spousta místa na naše kola.

Vyjedeme a začalo opět pršet. Hned za vesnicí se cesta změnila v obrovský bazén plný bahna. Objeli jsme ho zleva a napojili se opět na cestu. Bída, bíd!!! Bahno, voda tma. Nasadil 4×4 a plujeme bahnem dál. Po cestě vidíme mikrobusey zapíchnuté v bahně, napůl utopený autobus a když se jich Klaus /jméno rančera/ zeptal, zda by nepotřebovali pomoc, tak říkali, že to zvládnou sami.

Vysílačkou ženě nahlásil, že veze dva cyklisty z Evropy. Žena odpověděla O. K.

Po patnácti kilometrech dramatické jízdy odbočujeme doleva k malé vyvýšenině na které stojí ranč.

U brány strážce s puškou. Otvírá a zastavujeme před nízkou budovou s prostornou verandou.

Paní domácí, štíhlá, asi padesátiletá dáma se jde podívat, koho, že jí to přivezli. A s ní tři psi retriever, ritchback a bulterier. Zrovna na mou stranu se ti hafani přihnali. Ote-

vřel jsem dveře a čekal co se bude dít. Zatím nic. Jen mě očuchali a zase se hnali na verandu.

Jako slušně vychovaná návštěva jsme zakoupili pár lahvových piv. Předali jsme je kuchaři a vstoupili do domu. Dlouhá chodba a z ní vedly dveře do různých pokojů, koupelen a komor. První dveře doleva obývací a tam také usedáme. Černoch přináší chladné pivo a jihoafrické víno.

Začalo vyptávání. Tyhle věci řeší Petr, já znám anglicky jen pár slov. Naléváme si a je to pohoda sedět u stolu s krajkovanou dečkou s bílými lidmi. Na střídačku se koupeme a pereme ve vaně.

Hrůza co z nás teče!! Samý červený písek a špína. Po převleku do plátěných kalhot a košilí se vzdáleně podobáme kultivovaným lidem.

Dva psi zůstali venku na verandě jen bulterier mě pořád láskyplně obíhá. Občas ho podrbu, ale to mu zřejmě nestačí. Zrovna když jsme se dali do přinesené večeře, tak otázku něhy řeší skokem z prostředku místnosti ke mně na klín a pohodlně se tam uloží.

Tak ho tedy drbu a on blahem děsivě vyje. Paní domácí ho okřikuje, že se to nesluší, ale jemu je to jedno. Hlavně když se mu někdo věnuje. Petr mi po nějaké chvíli anglických hovorů přeložil velmi volně řeč domácí paní.

„Ten váš přítel musí být asi velký milovník zvířat, když se mazlí se psem, který pokousal tři bělochy a osm černochů. Asi se nebojí a Gitovi se líbí.“ /Gito – svahilsky na cestě/. Pes si užíval a já jsem kupodivu neměl strach. To asi to pivo a víno. Večer pokročil a byla tak akorát čas se rozloučit a jít spát. Uvedli nás do pokoje dětí a pak nás opustili. Dětský pokoj jako každý jiný. Plný hraček, fotografií. Ale jsme v tropech a tak je nad každou postelí moskytiéra. Tak si je rozpustíme nad postele a ještě chvíli

si povídáme. Během večera jsme se dozvěděli, že Klaus a jeho paní jsou rodilí Keňané. On potomek Dánů, ona Irů. Mají tři děti. Dvě děvčata studují ve Skotsku na vysoké a chlapec v Nairobi na střední škole. Má pronajatou farmu od šéfa a pracuje na ní. Na rozloze 80 000 akrů chová 15 000 ovcí, 5 000 krav a 14 velbkoudů.

Má problémy se Sambury kteří mu kradou dobytek, ale v současné době je v pohodě, protože prší, jak on 20 let nepamatuje a cítí, že se spoustou zelené trávy bude dobrá sezóna pro dobytkaře a že těch pár kusů co si uloví Samburové ho nezabije.

Je okolo 22 hodin, ležíme v opravdové posteli a sladce usínáme. Ještě na chvíli je slyšet déšť.

29. listopadu

Vstáváme v 6.30 hod. a počasí je opravdu stálé, zataženo a drobně prší. Je třeba ještě počkat.

Dáváme s domácími ranní kávu a Klaus si bere pušku a tašku s papíry a odjíždí do práce. Do 8 hod. si hraju s bulteriérem. Po osmé se servíruje ovesná kaše s mlékem a medem. Káva je neustále doplňována. Vlhkost 85 %, 60 mm/m² srážek. Opravdu žhavá Afrika!

Paní pojednou zpozorní, zesílí rádio a otočí ho k nám. Vysílá BBC pro Afriku. V České republice padla vláda, premiér Klaus podal demisi! Snad nebudeme muset emigrovat! Postaví určitě novou vládu.

Desátá nerozhodla. Opravujeme různé elektrospotřebiče, objímky žárovek a nakonec elektrický šicí stroj Singer. Jsme elektrikáři. Petr elektro inženýr a já montér výtahů.

Proběhne polední lunch. Ve 12.20 se rozhodujeme. Poděkujeme za všechno a ve skulině mezi dvěma dešti vyjíždíme směr Lake Borogio 104 km.

Cesta zprvu kvalitní začíná stoupat a měnit se v blátivou kaši, ale my nepovolíme a stoupáme do 2010 m n. m. Stále jsme k sobě tvrdí a jedeme dál a dál.

Pak se vyjasní a je teplo. Po projetí vesnice Chiuco začíná klesání. Cesta se zařezává do mělkých červených úvozů a je nám o poznání veseleji. V záři podvečerního slunce se zablýskne Lago Baringo. V ten okamžik usoudíme, že toho bylo pro dnešek dost a 50 m vpravo od cesty na písku stavíme stan. Vynikající těstoviny s rajskou omáčkou zakončí den. V noci prší, ale nám to nevadí protože jsme na kopečku.

30. listopadu

Ráno téměř bez snídaně sjíždíme z hor dolů, směr Lake Baringo. Cesta vede úvozy a na ní kamení velikosti pěsti. Kontrolujeme to a tudíž pád je vyloučen. Potom kameny mizí a cesta je hladká. Uprostřed buše potkáváme elegána. Je asi tak 45 °C a černochoch je oblečen do obleku s decentním proužkem. Bílá košile a naleštěné polobotky svítí v dopoledním slunci. V rukou drží deštník a aktovku. Podivuhodný zjev uprostřed divočiny!! Kde se ten tam zjevil???

Ale my se řítíme dál! Dojíždíme do vesnice Tangubei a zde jižněji je již jiné etnikum. Jsou dost černí a ženy si ozdoby z korálek pomazávají červenou hlínou. Petr si zde fotí za 40 Ksh mladé děvče z kmene West Pokot.

Hygiena kočovných kmenů je dosti jednoduchá. Když se dítě narodí, tak ho umyjí a tím to končí. Jinak se kočovník potká s vodou pouze v případě, když zmokne, nebo když spadne do řeky. V Tangubei jsme popili colu a pokračovali směrem na jezero Baringo.

Další vesnice Loruk leží již u jezera. Podle mapy by neměla být daleko. Po pár hodinách jízdy došlo pití. Moc nás to v tu chvíli nebolelo. Vždyť vesnice je podle mapy nedaleko! Dojeli jsme docela znavení na křižovatku a tam ve stínu leželi černoši. Zeptali jsme se jak daleko je do lodge Kampi ja Samak u jezera Baringo. Tvrдили, že 17 km. Podle pravidla, že čím jsi blíže, tak tím víc ti černochoch tvrdí, že jsi dál. Mávnuli jsme rukou a pokračovali dál. Poledne, pití žádné, síly ubývají a konec nikde! Ještě k tomu začaly kopce! Začínám být na doraz.

V kopcích často sesedám z kola a hlasitě nadávám. Pak kopu do kola ležícího na zemi. Těžká beznaděj! Asi bez pití chcípnu. Cítím jak mi houstne krev a jsem na konci sil. Jsme na tom s Petrem stejně, aspoň co se žízně týče. Petr radši odjíždí. Někde na mě počká. Dost těžko se líčí tyhle pocity v rozpálené krajině bez vody. Jedu pomalu jako zadřený stroj. Je to div, že jsem ještě naživu.

Občas zahlédnu jezero, ale připadá mi to jako přelud. Znenadání vidím kostel, plantáž, lidi – Loruk!! Díky bohu dojel jsem!!!! Petr čeká v hospodě a objednal jídlo a pití. Za chvíli přinesli pro mne tři piva – jsou teplá, zkolabovala lednička, ale to nevadí, tečou. Petr díky bolesti, která nepovoluje pít colu. Potom andazi a cigárko, Petr kouří dýmku, snaží se utlumit bolest.

Je to sice civilizace, ale dohodli jsme se na komfortu a tak ještě 2 km do lodge. Jedeme zcela volně po perfektní silnici. Po pravé straně je vidět výrazný kontinentální zlom. Pás skal o výšce asi 120 m se táhne až za obzor. Tady se jednou vylezou stovky nových skalních výstupů!

Konečně odbočka. Kilometr a jsme v campu. Na vstupu platíme 100 Ksh a v krámku u cesty se opět pije cola.

Sjedeme vpravo do vlastního campu. Opět 100 Ksh, ale před vrátnicí křesílka, v baru pivo jako led. Dal jsem jich

deset. Konečně jsem doplnil tekutiny. Nebeská lahoda !!!

Mezi až 6 m vysokými komíny termitišť projedeme na louku kempu a pod akácií stavíme stan. Na střídačku opět probíhá koupání a praní oděvů. Potom vaříme spousty čaje a dopisujeme deníky. Zelená lučina campu, okolo poletují ptáci. Luxus.

Dnes jsem opravdu byl až na doraz, ale vyšlo to. Vyjeli jsme v 7.00 a skončili v 17.30. Neděle plná násilí. Brzy jdeme spát. V noci jak jinak – prší.

1. prosince

Ráno slyšíme ze sítin čvachtat hrochy. Padá rozhodnutí, že jestli do dvou dnů nepřestane pršet tak vzdáme výstup na Mt. Kenyu. Radši nejistou, nebo v tuto dobu riskantní cestu na horu, nahradíme ještě dalším výletem na kole.

Vyprané věci od včera se nám suší na bambusech, které tvoří plot druhého pozemku. Vezmeme kola a na lehkou vyjedeme na prohlídku dál z campu. Odbočíme vpravo na silnici a po 2 km začínají černošské obchody. Hrozná sociálka! Africká demokracie a k tomu téměř žádný přístup k práci. To se musí opravdu vidět! Nicméně jsme za velmi výhodný peníz zakoupili 4 ks středních ryb. Typoval bych to na tilanpie. Lidi v Evropě je mají v akváriu, ale tady jsou větší a vhodné ke konzumaci. A před odpoledním přesunem je usmažíme, okořeníme a doplníme bramborovou kaší. To tedy byl super oběd po všech ugali a fazolích. Dáváme polední klid a sledujeme ptáky po campu. Orel jasnohlasý v trojím zastoupení, hejna leskoptví – nádherně vybarvených příbuzných našich špačků a spousta snovačů. Náhle začnou kroužit nad jezerem hejno ptáků, kteří jsou nám velmi povědomí. Jsou to evropské čápi, kteří se zde slétávají ve velkých hejnech! Dýchl na nás domov.

2. prosince

Ráno Petra bolí zuby víc a víc, ale tlumí to prášky a jedem dál. Dva kilometry za Marigatem odbočujeme z hlavní silnice a obrovským padákem sjíždíme nalevo na Logumukum. Dále do vesnice Sanda, kde pod přístřeškem snídáme. Čaj s mlékem a capati /u nás asi za 7,50 Kč – 15 Ksh/.

Domluvíme s místním kuchařem, že až se budeme vracet, tak si dáme ty fazole, co začínal právě v tuto dobu vařit. Ano dvě porce.

Podél silnice začal les papyrů, což bylo neklamným znamením, že je nablízku voda. Dojeli jsme za vesnicí Mají ja Moto. Tři kilometry za vesnicí jsme zahlédli kultivovanou stavbu. Hotel pro cizince i s bazénem! Hotel Baringo Club. Vjeli jsme směle dovnitř.

Překrásná udržovaná zahrada a uprostřed ní silnička. Po té jsme dojeli až k hotelu. Vstoupíme do recepce a chládek je tady. Klimatizace funguje. Petr ošetřuje zuby a já se jenom opláchnu a jdu se projít okolo hotelu. Mají tady modrý venkovní bazén plný čisté vody. Okolo papáje, palmy a kvetoucí keře, které jsem nikdy v životě neviděl. Malé červenofialové kvítky na jednom, žluté asi 10 cm velké kalichy na dalším atd.

Petr se dal dohromady a pokračujeme. Po 4 km dojíždíme ke staříckému dřevěnému hotelu s obrovskou verandou. Vpravo od něj je brána. Vstup do národního parku. Dáme si v tom vedru asi jedno se slonem. Sedneme na verandu a přijde k nám stařícký pán, běloch. Skot Sam Kemp, 82 let. Pozůstatek starých koloniálních časů, farmář ze Zanzibaru /Tanzánský ostrov/.

Hovoří s Petrem anglicky a zná i pár vět německy. Potom na chvíli odejde a donese prastarý propagační materiál o Jánských Lázních. Vědí o nás i v Africe.

Skot nám to domluvil u vchodu do parku, že dohroma-

dy platíme 1 000 Ksh/, tedy jako studenti /studenti mají vůbec všude slevy/.

Těžké věci u něj necháváme v kanceláři a nalehko jedeme na prohlídku jezera Borogio. Skot tvrdí, že na jezeře jsou 2 000 000 plameňáků. Projedeme bránou a hurá k jezeru! Za zátočinou začíná jezero o délce 20 km. V polovině mají být horké vulkanické prameny. Tak a ten pohled co se nám potom naskytl byl opravdu fantastický!! Obrovská, růžová zátoka plná plameňáků. Tisíce a tisíce ptáků na březích, stovky ve vzduchu. Nezapomenutelná podívaná.

Petr fotí želvu pardálí a já jedu napřed k horkým pramenům.

Po cestě sleduji stále růžový břeh. Skot nelhal. Asi jich tu bude opravdu tolik. Sjíždím do mírné deprese a vidím po levé straně kokosový kulatý bufet. Vedle něj malé parkoviště kryté podivně zkroucenými stromy. Z něj je rozhled na širokou louku u jezera. A nad ní se kouří a tryská voda z horkých pramenů do výše asi tak dvou metrů.

Přijíždí džípem dva Japonci. Kluk a děvče. Zdravíme se. Jdou k horkým pramenům a černochoch s nimi. Nese v síťce vejce, která uvaří v horké vodě pramenu. Atrakce pro turisty!

Sedím ve stínu a je mi dobře. Doráží Petr. Vezmu stativ a on svou profi Minoltu a jdeme umělecky zvěčnit gejzíry.

Lízl jsem si vody z pramene. Je horká a slaná. Ideální podmínka pro život slanovodních korýšů. Plameňáci jich denně spořádají okolo 15 tun.

Vracíme se od pramenů a jedeme na konec jezera a tam vystoupíme na plochou planinu. Vidíme jezero shora a je celé růžové od spousty plameňáků. Vracíme se na silnici a stejnou cestou k našim věcem. Ještě se nám po cestě k bráně podařilo vědecky zjistit, že prase bradavičné vyvine rychlost okolo 35 km/h. Jen jsme se u toho dost zpotili,

když jsme s ním závodili na kole. Viděli jsme také ještě antilopy impala, zebry, orla jasnohlasého. Dále antilopy Grantovy, Thomsonovy, antilopy dick-dick velké jako střední pes a damany veselé zvířátka podobná svišťům. Jsou to v genetické řadě nejbližší příbuzní slonů.

Dojeli jsme k hotelu a opět si nakládáme věci na kola. Dám si pivko, avšak nemaje šilinky ho platím jedním americkým dolarem.

Potřebujeme vyměnit dolary za shilinky. Ovšem to chce opravdu velké město s bankou. Normální obchodníci dolary neberou.

Loučíme se s milým pánem a vracíme se k hlavní silnici. Je pod mrakem, a je velké vedro. Dojeli jsme k hotelu Baringo Club. Petr jde nabrat pro oba vodu a já si potichu hupsnu oblečený do modrého bazénu. Na ceduli je sice nápis, že vstup stojí 150 Ksh, ale to mě nezastaví. Přišel černochoch, ale ten se jen smál a říkal něco v tom směru, že cyklistovi je velmi vedro, aby se tedy zdržel. Odvětil jsem, že nás čeká velmi dlouhá cesta a s díky jsem odmítl.

Vyjeli jsme od hotelu na hlavní a ve vesnici, kde jsme snídali na nás opravdu zbyly dvě porce fazolí. Pojedli jsme, dali černochochovi peníze a dýško 1 Ksh a jeli dál.

Před obrovským kopcem chytáme pickup. Táta se synem nás vyvezou tím „padákem“ nahoru.

A to vše za jedno balení Acylpirinu. Je už skoro tma. Po 250 m odbočíme doprava do buše a nocujeme. V noci chvilku prší.

3. prosince

Dnes ráno po kávě se sladkým kukuřičným chlebem ujedeme 7 km do vesnice Kaptim. Petrovi se bolesti zubů stupňují a otéká mu tvář. Návštěva dentisty ho v Nakuru

zcela určitě nemine. Jedeme stále pomalu dál. Pak vyšel stop s nákladákem. Při nakládání kol mu malý černoušek ukradl cyklocomputer. Než jsme se vzpamatovali, byl pryč i s budíkem.

Dojedeme do Nakuru, nalézáme dentistu a Petr jde na to. Černá elegantní dáma ve středních letech ho pozvala na zubařské křeslo. Pak se za nimi zavřely dveře. Čekám u kol a vůbec mu nezávidím.

Za nějakou dobu opustil ordinaci s diagnózou, kterou jsem už dříve předpověděl a které Petr nevěřil. Zánět okostice! Verdikt lékařky zní: „Léky na pět dní a odlet do vlasti!“ Petr nakoupil léky za 42 USD a jdeme na kuře s hranolky k Arabovi. Ten nám dolary směnil na shilinky, protože banky už zavřely a není jiná šance. Tvářil se že, by bral jakékoliv množství dolarů.

Potom jedeme dál, až nás u benzinky zlanáří autobusáci a každý za 400 Ksh kupujeme lístek do Nairobi. Kola naloží dospodu autobusu a jedeme. Po cestě vidíme jezero Nakuru a Naivasha. Závoje deště a sluneční svit tvoří duhovou oponu na Naivashou. Petr za pár drobných zastavuje autobus a fotí. Potom pokračujeme. Jedeme přes hory 2 600 m n. m., bramborářská oblast. Okolo 19.30 přijíždíme do Nairobi. Totální dopravní kolaps!

Na hlavní třídě mlátí ochranka banky černochoy, kteří se pokusili vytrhnout kufřík obchodníkovi. V popojíždění na světlech vytahujeme kola z autobusu a na nich se proplétáme davy tmavých tváří do známého hotelu. Všude mraky lidí, zmatek. Srážím černocho co se mi připletl do cesty a jedu stále dál.

Konečně hotel!! Sprcha, oholit a vaříme na benzínovém vařiči na pokoji hrachovou polévku. Máme toho dnes dost. Je 21.30 a jdeme spát.

4. prosince

Ráno si na pokoji vaříme zelnou polévku a jdeme pěšky na naši ambasádu. V 8.20 se tam setkáváme s panem Tvarůzkem. Když mu vyprávíme o naší cestě, tak se chytá za hlavu a skoro nevěří kam jsme se až dostali. „Víte pánové já nejsem na ty chýše“, praví diplomat a v podstatě s ním souhlasíme. My jsme na výletě a on je bohužel v práci.

Bereme si potraviny, pár věcí a peníze na druhou část cesty. V 10.30 jde Petr přehlásit letenky na KLM a já v poloze ležmo čekám v hotelu.

Potom přebalíme věci a jedeme na jih směr Lake Magadi /těžba sody/. V té době se okolo hory Mount Kenya valí obrovské spousty vod. Po 20 km začíná opět pršet a tak zabočujeme do HOSTEL WILD LIFE AFRICA, který vede černá Winifred a za červené korále přenocujeme.

5. prosince

Ráno za lehce proměnlivého počasí jedeme dál. Po 10 km v Kiserianu kupujeme dosti manga. Po pár kilometrech nás vezmou stopem přes hřeben Ngong Hills 2 008 m n. m. do vesnice Oltepolos. Tady někde v okolí žila baronka Karen Blixenová, která své zážitky ze zdejšího kraje popsala v knize Vzpomínky na Afriku.

Z Oltepolos trhákem vzhůru a na vrcholu stoupání doleva a kamenitou cestou na vyhlídku se stromy mimosy situovanou na jih s pohledem do nyní neskutečně zelené Masajské pouště. Trávíme zde 2–3 hod., vaříme a fotíme.

Vrátíme se kilometr na hlavní silnici a dáme se nalevo na Magadi. Superpadák vhodný na sjezdařské rekordy!!! Tak tedy velký talíř a nejmenší kolečko. A potom co to dá to mastíme z kopce! Mám strach, že se ta stará plečka pode mnou rozletí na tisíc kousků a ze mne zбудe na asfal-

tě jenom mastný flek. Šlapu co mohu a pak už to víc nejde. Nechávám toho a s Petrem volně dojíždíme do rovin. Asi tak po 17 km zastavujeme a dáme chvíli oddech. Tak nám to nejelo ani do Isiola. Petr to odhadl okolo 80 km v hodině /asi na pár pikosekund/.

Ve vesnici Oltepolas se na chvíli zastavíme na nepříliš studeném pivku a vyjíždíme dál. Po cestě si zajedeme 3 km bokem na Stone Age Discovery – vykopávky z doby kamenné. Tady mají kostry údajně nejstaršího zástupce lidského druhu na světě. Okoukli jsme to tam a vrátíme se zpět na hlavní. Těsně před odbočkou fotí Petr mladého Masaje, je to ještě chlapec.

Jedeme na jih vedle erozního koryta řeky Ngong. Je zajímavá tím, že v Ngong Hills pramení, ale nikam nedoteče a po cestě vyschne. Existuje jenom krátce v období dešťů.

K večeru zastavujeme a vpravo je veliká písčité plocha, kde postavíme stan. Ze staré masajské ohrady bereme suché větve akácií a děláme hromadu na večerní oheň.

Okolo 19.00 hod. zapadá slunce. Pokuřujeme a sledujeme západ. Modravý den se na obzoru změní ve žlutý pás, ten krátce zčervená a je tma. Pak zapalujeme oheň. Dřevo je suché na prach a hoří divokým praskavým plamenem. Tisíce mûr a moskytů se slétá na oheň a hoří v něm. Uléháme, je 32 °C. Hodnou chvíli to trvalo, než jsme trochu vychladli. Až k ránu zalézáme do spacáků. V noci jen lehce sprchlo.

6. prosince

Dnes je Mikuláše. Copak nám asi nadělí? Předpokládám, že asi cyklistiku. Taky, že jo!

Ráno po tyčince müsli, tuším, že byla broskvová do-
rážíme 27 km do Magadi. Petr ještě stačil po cestě vyfo-

tit dva Masaje-Morany, mladé válečníky, kteří mají vlasy obarvené hlínou na červeno.

Magadi ležící u stejnojmenného jezera je díky těžbě sody prosperující městečko. Okolo 10 hodiny už sedíme na místním koupališti a užíváme si pohody. Chladný Pilsner dělá dobrou náladu a pěkně leze do hlavy. Na koupáku se scházejí místní elegáni a vedou řeči. Opět se ve sprchách odbahňujeme a lahodíme si pod studenou vodou. Nad koupalištěm krouží vlaštovky a chytají hmyz. Tady tedy opravdu hlady neumřou!

Pod střechou visí za packy osmi netopýrů a spí. Ve stínu 29 °C a pohodička. Vítr jemně profukuje pod střechou baru. Jsme na místní poměry docela v nížině 765 m n. m. Afrika je krásná, ale chce to do divočiny pryč od měst.

Je okolo poledne. Petr šel do města na trh, pro ovoce a chleba. Já ovšem ležím na karimatce a píšu deník. Teplota stoupla na 32 °C, ale je to stále příjemné. Petr dorazil a k obědu je mango /je ho dost a dost/ a paji-paji /papája/.

Mnohokrát se do odpoledne sprchujeme a jednou si zaplaveme v bazénu. Pak nás černoši vyhnali, abychom prý něco nechtyli! Jestli prý neumíme číst anglicky. Venku před koupákem je opravdu nápis, že koupání je pouze pro místní. Velice starostliví lidé.

Okolo 15 hod. je už přijatelná teplota a tak odjíždíme z koupáku na konec jezera. Projíždíme okolo kostela, domů doktorů, úředníků, kolem golfového hřiště a letiště. Všude je hrubé sopečné kamení a nádherné pokroucené akacie. Pod jednou z nich, velmi košatou stavíme stan. Já sbírám dříví a Petr jde fotit dolů k jezeru.

Jezero Magadi je za normálních časů suché s rovnou vrstvou sody. Ale teď co napršelo vlivem El Nina je na něm cca 10 cm vody.

Masajové a moje kolo

Scenerie je opravdu fantastická. Vysoké pohraniční hory na tanzánských hranicích, přes které táhnou šikmé šrafy deště prosvětlované sluncem s odrazem ve vodní hladině.

Petr se vrátil a okamžitě začalo pršet. Zalézáme do stanu. Z ohně nic nebude. S nasazeným tropikem je uvnitř příšerné horko. V noci hodně prší.

7. prosince

Je neděle a na tanzánské straně už od rána prší. Slunce pomalu získává sílu. Okolo 9 hod. se vrátíme do Magadi na koupaliště. Opět koupání a studené pivo.

Petr šel na trh pro ovoce a když se vrátil tak opouštíme příjemnou oázu koupaliště. Ještě jednou zvýšíme návštěvnost v kostele a potom se vydáváme na zpáteční cestu. Do Nairobi je to 94 km, tak abychom měli fóra.

Těsně po výjezdu z města Petr nafotil pelikány a v pozadí useknuté kužely hor. Chceme to zkusit stopem, ale je neděle a tak nikdo nedělá, ani šoféři.

Tedy kupředu po vlastní ose! Počasí přeje. Ve stínu 32 °C, lehký protivítr /příjemně chladí/ a nebe plné kumulů tak typických pro Keňu. Do Keni se dříve jezdilo kvůli plachtařským rekordům, protože oblačnost v tomto regionu Afriky je opravdu na létání ideální.

V 18.27 dojíždíme na naše staré tábořiště. Máme takový domácí pocit. Jíme uvažené těstoviny ve stanu, protože se opět spustil déšť. Prší a to nás ukolébá.

8. prosince

Po ranní kávě vyrážím směr Nairobi. Petr si opravuje walkmana a tak pojedje později. Jedu sám. Po hodině mě

Petr na kótě 1080 m n. m. dojíždí. Jedeme spolu až do 8.55 hod. Zastavujeme v hospodě poblíž Stone Age Discovery pojídáme černošské dobroty a pijeme colu. Černoši zírají úžasem, když Petr přepletá moje přední bezdušové kolo na svoje zadní. Kousek popojedeme a ve stínu čekáme na vhodný stop.

Okolo 13 hod. nás nabere obchodník s naleštěnou dodávkou a vyveze nás na nejvyšší silniční bod Ngong Hills. Tam se necháme vysadit a sjíždíme do údolí asi 10 km do vesnice. Máme hlad a tak dáme fazole se zelím a brambory /sladké/, zapijíme colou.

Sedíme v restauraci a přicházejí prodavači všeho možného i nemožného. Jeden vyjde, druhý přijde. Můžete si pořídit spoustu věcí, aniž by jste vstali od stolu. Dost věcí vypadá jako by je ukradli turistům. Nože, zámky, hodinky, prsteny adt.

Zvedáme se a jedeme přes houpáky na křižovatku hlavního tahu na Nairobi. Po cestě nakupujeme spoustu manga, papáje a grenadiny. Dotáhneme to až do Nairobi do „Modrého hotelu.“ Před spaním podceňujeme nedovřené okno a tak je tu spousta moskytů.

Srazíme dvě postele a postavíme si na ně stan bez trojika a pak to jde. Ovšem to mě museli solidně popíchat. Venku prší.

9. prosince

V noci muselo silně pršet, protože ráno chodili černoši v balóňácích a třásli se zimou. Prostě 22 °C černošům nevšedčí. V 9 hod. jsme odešli do obchodu Zanzibar omrknout ceny souvenírů. Docela slušné, jen ty oštěpy byly poněkud nekvalitní. Nekoupili jsme je!

Jedeme nyní prodat moje kolo do stánků se soškami

před museum. To bude komedie! Prodavači jsou protřelí, ale kolo je láká! Diskutujeme, smlouváme, nespěcháme. Petr vyměnil walkmana za velkou sošku starého muže. Já jsem zakončil obchod se ziskem 13 ks sošek. Jsou všechny z ebenu. A nádherné!

Ještě jsme odšroubovali rohy z kola a když okolo nás projel nový majitel stroje, tak jsme mu ukázali na co jsou. Stálo ho to dvě sošky. Antilopu a žirafu. Po čtyřech hodinách je doobchodováno. Černoš spokojen, my spokojeni – tak to má být!

Pobereme zbytek věcí na hotelu a přesunem se do City před velký hotel, odkud odjíždí autobus na letiště. Autobus předjel a nastává klasická černošská tlačenička. Nevadí jsme uvnitř! S bagáží i s kolem. Sedím na krytu motoru, před sebou bagáž, v ruce sošky. Od ostatních cestujících mě dělí ohrádka z trubek. Ještě, že tak. Jinak by mě asi umačkali.

Petra v polovině města vykáže průvodčí ven a tak jedu sám, zatím co on to doráží na kole.

Vystupuji na konečné a asi za 40 minut dojíždí Petr. Jsme opět komplet.

Peníze jsou skoro vyčerpány. Na večeri, pivo se slonem a kafe to ještě dá. Kousek se vrátíme před letiště a v parku ohraničeném živým plotem stavíme ve stínu akácie stan. Ze silnice nejsme vidět a to je podstatné. Jde se spát. Asi 200 m od nás startují letadla, ale my v pohodě a během pár minut usínáme. A neprší.

10. prosince

Pěkně jsme se do růžova vyspali a jdeme opět na letiště. V bufetu snídaně. Za poslední shilinky /40 Ksh/ koupíme dvě kávy a dojíme zbytek sladkého chleba. V 9.10 hod.

jsme odbaveni a v 9.50 nastupujeme do poloprázdného airbusu směr Amsterdam. Přesně v 10.00 hod. startujeme! Letíme na sever a vidíme Lake Turkana. Tam jsme chtěli původně dojet.

Neskutečná dálava k jezeru!! Jeho délka a rozloha nám z výše připadá jako malé moře. Má rozlohu 6 400 km². Obrovská spousta vody!

Pokračujeme na Súdán. Poušť trvá, až do té chvíle, kdy vidíme v krajině provazce velké řeky. Nil, posvátná řeka! Okolo ní jsou vidět obdělávané kusy půdy o kterou musí místní neustále svádět boj se Saharou.

Pak Nil zmizí a čtyři hodiny vidím jenom poušť. Je to pohled zároveň fascinující a zároveň děsivý. Samé písečné přesypy, pásy bizarních skal prapodivně seskupených v prostoru. Jednou tvoří šikmé pásy, podruhé zase soustředné kružnice a potřetí jsou zase chaoticky poházeny po poušti. Byl by to zcela jasný konec ocitnout se v těchto končinách nepřipraven!

Letadlo však pracuje a Evropa se každou hodinou přibližuje. Stejně mi tento výlet připadá jako sen. Je dobře, že skončily „rudé časy“ a můžeme cestovat do celého světa.

Mrtvé altokumuly nad Saharou střídá souvislá oblačnost a nalétáváme nad Středozevní moře. I z velké výšky jsou patrné námořní lodě. Voda je tmavomodrá a jsou vidět řecké ostrovy Kréta, Korfu a další. Je podivné, že jsou zasněžené. Asi El Niño. Ten nám v Africe taky zatáplěl.

V podvečeru je ještě patrné pobřeží severní Itálie. Padla tma. V 18 hod. přistáváme na letišti Shiphool v Amsterdamu. Mám takový divný pocit. Je to tím, že v letištní hale vidím v drtivé převaze bílé obličej.

Ve free shopu kupuji cigarety a dánské pivo. Petr donesl sýr. Kultivovaná hostina. Pěkně jsme si s tím neplánovaným deštěm zkousli. Taky byly velmi hezké chvíle.

Ale, držíce se hesla: „Zážitky nemusí být hezké, hlavně aby byly silné“ konstatuji, že ty hezké převažovaly.

To byla jen taková úvaha. Jdeme na stanoviště odletu do Prahy. Petr jak je jeho zvykem vyplňuje čas do odletu různými pochůzkami po letišti. Já sedím u batohů a opravdu se mi nechce nikde courat.

Cestující přibývají, sedadla se zaplňují. Slyším angličtinu, němčinu, španělštinu. Ale, kdepak máme češtinu? Aha tady je! Za mnou zakotví dva chlapíci s množstvím velkých kufrů a docela plynule hovoří česky. Sem tam jim do toho neplánovaně vlétne anglické slovo. Není to úmysl světáků. Asi dlouho nebyli ve vlasti. Když si tak o svých známých, neteřích, synovcích, o Praze a o Čechách povídají asi dvacet minut, tak mi to nedá. S Petrem jsme si aspoň myslím nelezli na nervy, ale tohle jsou taky Češi! Tak říkám: „Tak odkud jedete chlapi“! Velký údiv. Hele, taky Čech!

Pánové Václav a Rudolf jeli z Kanady, z Britské Kolumbie. Dvacetpět let nebyli doma. Divili se že jedu z Afriky. Ale jenom chvíličku. Pozval jsem je na plechovkové pivo. Pili ho a zasněně hovořili o pražských hospůdkách. Docela jsem je chápal. Pak říkali, že nejsou také žádní škrobi a otevřeli obrovský kufr. Tak tolika piva v plechu a whisky jsem naráz neviděl. Přijal jsem jejich pozvání na pivko. Nakonec, přežití v divočině je třeba oslavit!

Když Petr přišel tak nás nalezl ve velmi příjemném rozpoložení. Je čas nastoupit do letadla.

V 19.45 přesně se letadlo odlepí od Holandska a za hodinu a půl bude v Praze. Naši kanadští krajané se veselí. Dáma vlevo ode mne pohoršeně sděluje své spolčnici, něco v tom stylu, co to berou do letadla za lidi. Neví která bije a bylo by zbytečné jí něco vysvětlovat. Dosedáme. Ruzyněské letiště skrání dešť. Aspoň to nebude taková te-

plná rána. Nějak se nám zatoulala zavazadla. Ale KLM to napravila a dovezla nám je druhý den domů.

V hale na nás čeká moje žena Alena. Odvoz bude! Dáváme jí oba pusy. Jsme zase doma!!

— KONEC —

Doslov

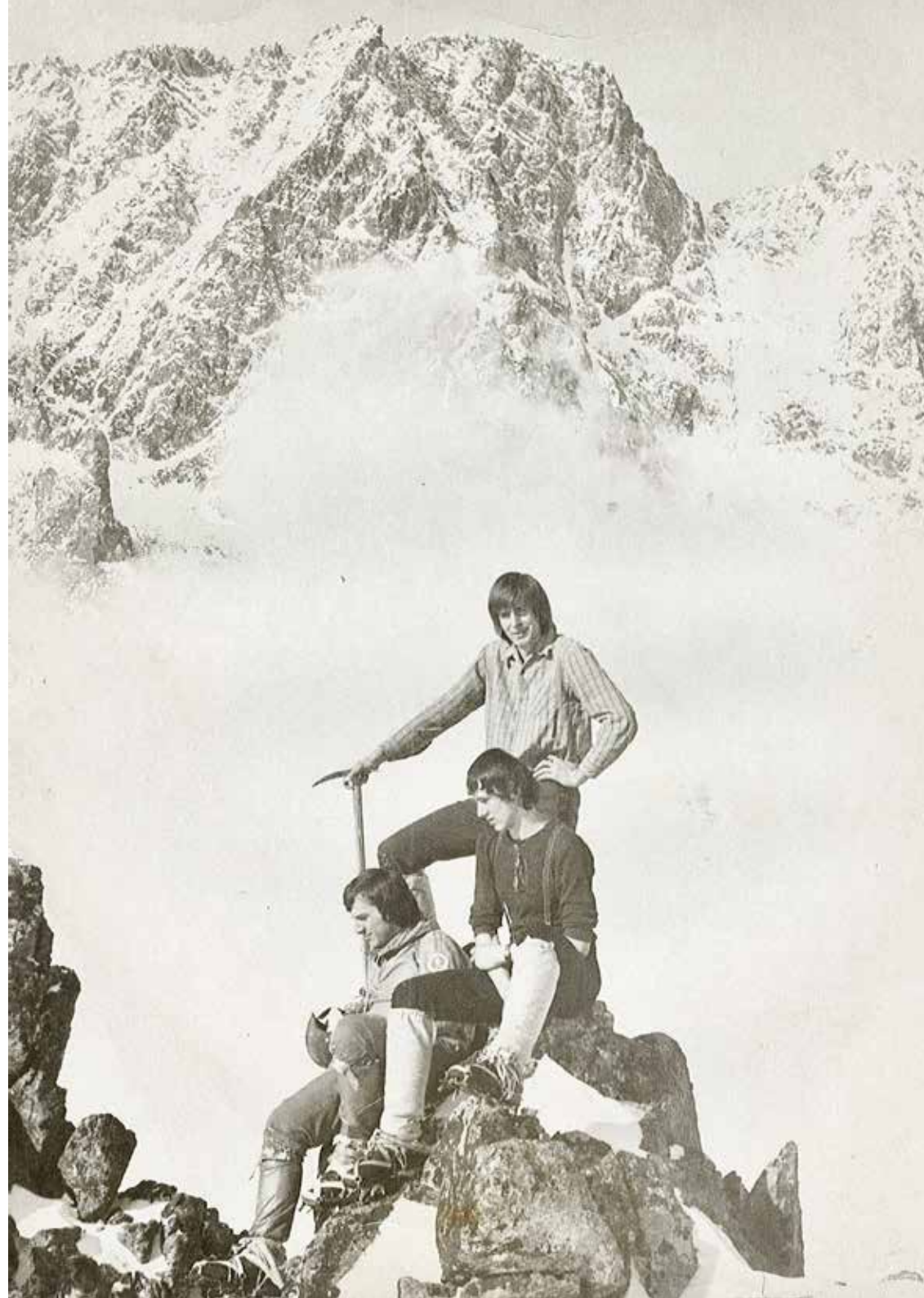
Horolezení jsem objevil na školním výletě do Vysokých Tater ve třetáku gymplu v Novém Městě na Moravě, v roce 1977. Třídní profesor a po té akci i kámoš a spolukumpán (ještě v posledním ročníku jsme vypili nejednu sklenku a absolvovali četné lezecké akce i různé mejdany) Venca Vorel Kubica nás, klukovskou část třídy, vzal mimo jiné na Gerlach, Velickou próbou nahoru a Batizovskou dolů. Byl to odvážný pedagogický počín, v dnešní době asi nemožný, někteří spolužáci to docela nedávali, ale bylo to nádherné a inspirující, včetně mnoha dalších zážitků s Vorlem. Ještě to léto jsme se s kámošem a spolužákem Pavlem Fikusem Fialou stali členy HO Vysočina a začali lézt na Palicích, Drátníku a dalších okolních skalkách.

Jak pamětníci znají, podle tehdejší horolezecké metodiky byly podobné terény pouhou přípravou na lezení v horách, tedy Tatrách, protože jinam se tehdy nepriviligovaný řadový lezec, natož gymnaziální mlad'och, nedostal.

Do Tater jsme vyrazili s oddílem na nejbližší zájezd, a hned v zimě, na Sliezský dom ve Velické dolině.

HO Vysočina, tvořený převážně lezci z Nového Města na Moravě a Žďáru nad Sázavou byl z nějakých komoušských organizačních důvodů součástí TJ Vysokohorské sporty Brno, tudíž jsme na Slezanu narazili i na menší skupinu Brňáků z mateřské jednoty.

My mladí nováčci jsme je tehdy moc neznali, což ovšem netrvalo dlouho. Hned první noc jsme se po celodenním lezení s pro nás novým vercajkem – cepíny a mačkami, moc nevyspali – po Slezanu v noci pobíhali řvoucí vožralí polonazí týpci, pomalovaní nějakou zelenou tinkturou (ten den totiž sjeli s menší lavinou a četné oděrky měli potřené Novikovem – slavili, že tuto příhodu přežili)

a vráželi do všech pokojů, hráli na kytary a tak všelijak. Byl to Míra Peč, který tento zájezd pojal i jako svatební cestu s novomanželkou Alenou, a další brněnští kumpáni – Eiffel a spol. Další večer už jsme pili a hráli na kytary společně, od některých tehdy přítomných Brňáků znám i základy později rozvíjených písní či zvěstev, co dodnes někde hrajeme.

V té době jsem vůbec netušil, že se po šesti letech ocitnu v Jablonci nad Nisou... Alena i Míra tedy byli první Jablonečáci, které jsem v životě viděl. Samozřejmě jsem tam na ně záhy narazil, při lezení na Suškách i v začátcích lítání na paraglidu.

A dnes jsou sousedi vedle baráku mého staršího syna Martina, který Mírovi pomohl tuto knížku vydat a občas hlídají jeho psíka a moje vnučky.

Pečákův nápad sepsat historiky v téhle knize je skvělý, možná ho někdy budu následovat.

Martin Bauer st.

Obsah

Úvod	5
Sebrané příběhy a příhody	7
Tatry bez lana – rok 1974	8
Roman Brt – rok 1983	12
Jizerských 24 hodin – rok 1984	15
Severní stěna Triglavu – rok 1984	21
Padák a termika – rok 1985	26
Intermezzo s doktorem aneb 1:1 – rok 1985	29
S padákem v Tatrách – rok 1985	33
Mieusy – Mekka paraglidingu – rok 1985	36
Bižumůž aneb rychlostní triatlon – asi rok 1985	40
Čas kavalírů – rok 1985	44
Dva kamarádi ze Sudet – rok 1988	47
33. narozeniny – rok 1988	49
Zmrzlý jelínek – rok 1989	52
První let na elipse v Alpách – Cavalese – rok 1990	55
Dusno v paneláku aneb s mistrem ve Skaláku – rok 1995	58
Velká Paklenica – špica – rok 2004	63
Monte Cervino 4 477 m n. m. Lvím hřebenem – rok 2005	69
Deník Afrika – Kenya 1997	79
Doslov	128

